

Rättsväsendets kapacitetsbehov Åren 2010-2013

Centrala prognoser för Polisen, Åklagarmyndigheten,
Domstolsverket och Kriminalvården



Rikspolisstyrelsen



ÅKLAGARMYNDIGHETEN



DOMSTOLSVERKET
SVERIGES DOMSTOLAR



Kriminalvården

brå

brottsförebyggande rådet

2009 års rapport.

Hänvisning till respektive myndighets hemsida

www.aklagare.se

www.bra.se

www.dom.se

www.kriminalvarden.se

www.polisen.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	3
FÖRORD	5
SAMMANFATTNING	6
Sammanfattande prognosresultat	6
Polisen.....	6
Åklagarmyndigheten.....	7
Sveriges Domstolar.....	8
Kriminalvården.....	8
INLEDNING	10
Uppdraget	10
Uppdraget från regeringen och överenskommelsen mellan myndigheterna.....	10
Arbetsgruppen under år 2009.....	10
Rättskedjan	11
Tidiga led påverkar senare led.....	11
Kapacitetsbehovet påverkas av andra faktorer	11
En volymtratt genom rättskedjan	12
Tillvägagångssätt	12
Dataserier som indikatorer på inflöde och utflöde av ärenden	12
Prognosmetodik.....	12
Redovisning av prognosresultaten	13
Punktskattningar med betydande osäkerhet	13
Inriktning av prognosarbetet 2010.....	13
Rättskedjans prognoser för åren 2010-2013.....	13
POLISEN	14
Bakgrund	14
Metod	14
Beskrivning och analys av data	14
Uppföljning	14
Trendframskrivning.....	15
Prognos	15
Påverkansfaktorer.....	15
Prognos inflöde	17
Prognos utflöde	19
Skillnad mellan 2008 och 2009 års Prognos	21
ÅKLAGARMYNDIGHETEN	23
Bakgrund	23
Metod	23
Beskrivning och analys av data	23
Uppföljning	24
Trendframskrivning.....	24
Prognos	24

Påverkansfaktorer.....	24
Prognos inflöde	25
Prognos utflöde	27
Skillnad mellan 2008 och 2009 års prognos.....	29
<i>SVERIGES DOMSTOLAR.....</i>	30
Bakgrund.....	30
Metod.....	30
Beskrivning och analys av data	30
Uppföljning	31
Trendframskrivning.....	31
Prognos.....	33
Påverkansfaktorer.....	33
Prognos Inflöde – Inkomna mål	34
Prognos Utflöde – Avgjorda mål.....	35
Skillnad mellan 2008 och 2009 års prognos.....	36
<i>KRIMINALVÅRDEN</i>	37
Bakgrund.....	37
Metod.....	37
Beskrivning och analys av data	37
Uppföljning	38
Trendframskrivning.....	38
Prognos.....	39
Påverkansfaktorer.....	39
Prognos fängelsedömda, häktade och frivårdspåföljder och totalt antal klienter	41
Skillnad mellan 2008 och 2009 års prognos.....	44
Beräkning av platsbehov	44
Osäkerhet och risk.....	45
<i>REFERENSER</i>	46
<i>Bilaga 1. Kriminalvårdens brottsindelning.....</i>	47
<i>Bilaga 2. Underindelning av brott mot person.....</i>	48

FÖRORD

I regleringsbrevet för år 2009 fick Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården för andra gången i uppdrag att samordna och utveckla prognosarbetet. Syftet är att förbättra möjligheterna att bedöma rättsväsendets kapacitetsbehov. Brottsförebyggande rådet (Brå) fick i uppdrag att ge myndigheterna stöd i arbetet.

I enlighet med en överenskommelse mellan myndighetscheferna utfördes arbetet av en gemensam arbetsgrupp och inriktades främst på att ta fram prognoser över kapacitetsbehovet för verksamhet med anledning av brott, utifrån den typ av uppgifter och metoder som sedan tidigare finns tillgängliga för myndigheterna. År 2009 har arbetet fortsatt på den inslagna vägen samt kontinuerligt utvecklats.

Resultaten som redovisas i föreliggande rapport avser prognoser från år 2010 till år 2013, för i förekommande fall en dataserie över inflödet av ärenden till myndigheterna och en dataserie över utflödet av ärenden. Prognoserna ger en bild av det framtida kapacitetsbehovet från inflödet av ärenden till Polisen till platsbehovet i Kriminalvården.

Var och en av de samverkande myndigheterna ansvarar för sin del av de samordnade prognoserna, som redovisas i separata kapitel i rapporten.

Det är erkänt svårt att göra goda prognoser på komplexa områden. Prognosresultaten som redovisas är myndigheternas för dagen bästa bedömning om framtiden, givet de omständigheter som nu råder respektive sådana framtida omständigheter som går att överblicka och bedöma. I den utsträckning framtiden för med sig i dag okända händelser, omständigheter eller beslut – exempelvis ännu inte aviserade lagändringar och reformer på det kriminalpolitiska området kommer prognoserna inte att överensstämma med det faktiska utfallet.

Myndigheternas erfarenhet och bedömning är att det gemensamma arbetet och de prognoser som presenteras innebär ett positivt kunskapstillskott, som det är väl värt att bygga vidare på även efter denna andra prognosrapport. Receptet för en träffsäker prognos är kontinuitet, utveckling och anpassning av metoder efter rättskedjans behov. För att underlätta analysen och finna kopplingar mellan myndigheterna har arbetsgruppen i årets rapport utvecklat metodiken med bland annat en i huvudsak gemensam brottsindelning. Under 2010 planerar de samverkande myndigheterna att vidareutveckla prognosmetoden och tar fram en gemensam prognosrapport, då för åren 2011–2014.

Arbetsgruppen bestod under året av Anders Palmdahl, Anders Tegsten och Tony Winkler från Rikspolisstyrelsen, Sofia Nenzelius och Elisabeth Sandström från Åklagarmyndigheten, Jan Lindgren och Pontus Thor från Domstolsverket, Johanna Andersson, Emma Ekstrand och Boo Kling från Kriminalvården samt Erik Grevholm och Karin Hagman från Brå.

Januari 2010

Bengt Svenson
Rikspolischef
Rikspolisstyrelsen

Anders Perklev
Riksåklagare
Åklagarmyndigheten

Barbro Thorblad
Generaldirektör
Domstolsverket

Lars Nylén
Generaldirektör
Kriminalvården

Jan Andersson
Generaldirektör
Brottsförebyggande rådet

SAMMANFATTNING

År 2008 fick Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården för första gången i sina regleringsbrev i uppdrag att samordna och utveckla prognossamarbetet. Syftet är att förbättra möjligheterna att bedöma rättsväsendets kapacitetsbehov. Brottsförebyggande rådet (Brå) fick i uppdrag att ge myndigheterna stöd i arbetet. Utifrån en överenskommelse mellan myndighetscheferna inrättades en gemensam arbetsgrupp, med uppgift att utföra prognosarbetet för verksamhet med anledning av brott. Under 2009 har arbetet fortsatt på den inslagna vägen och kontinuerligt utvecklats.

Myndigheterna i rättsväsendet länkas samman i en rättskedja, vilket innebär att verksamheterna påverkar varandra. Förändringar av ärendetillströmning, prioriteringar eller produktivitet i tidiga led i rättskedjan, får konsekvenser i senare led. En väsentlig del i prognosprocessen blir därför att säkerställa att förändringar i ärendevolymer och ärendesammansättning i kedjans tidigare led, får relevant genomslag i senare led.

Den process och de tekniker som använts har gjort det möjligt att få fram en uppsättning relativt enhetliga prognosvärden över det framtida kapacitetsbehovet i de fyra myndighetssfärerna. Prognosvärdena är resultatet av en analysprocess där inverkan från viktiga påverkansfaktorer och utfallet i tidigare led i rättskedjan har värderats. Det finns dock i dag inte förutsättningar att uppnå enhetlighet i fråga om de analysenheter som kvantifieras i prognoserna, eftersom de olika myndigheterna har olika typ av ärendehantering och därför registrerar och räknar ärenden i olika enheter. För att förbättra förutsättningarna att kunna koppla samman och överföra statistisk information mellan myndigheterna har arbetsgruppen kommit överens om att använda den gemensamma brottsindelning, som historiskt används inom Kriminalvården.

Eftersom prognoser vanligtvis är osäkra redovisas ofta alternativa prognossценарier runt en grundprognos, men i det här fallet används en serie med samordnade grundprognoser. Det är därför viktigt att understryka att de prognosvärden som redovisas endast är punktskattningar och inte några exakta eller säkra skattningar om framtiden. Prognoserna som presenteras utgör dock de bedömningar som myndigheterna för dagen gör om framtiden utifrån det gemensamma analysarbetet.

SAMMANFATTANDE PROGNOSERESULTAT

Nedan presenteras prognosresultaten för respektive myndighet i sammanfattning. I respektive myndighets avsnitt finns prognoserna uppdelade på underkategorier.

POLISEN

Antalet inkomna ärenden bedöms öka med 7,2 procent under perioden 2010-2013. För samtliga brottskategorier, utom tillgreppsbrott, prognostiseras ett fortsatt ökat inflöde. De brottskategorier som bedöms öka mest är *våldsbrott* (16,9 %), *BrB 9-11* (39,0 %) och *övriga* (22,4 %). Tillgreppsbrotten bedöms fortsätta minska, dock i långsammare takt än under perioden 2005-2008.

Antalet ärenden redovisade till åklagare bedöms öka med 11,1 procent under perioden 2010-2013. Ökningen omfattar samtliga brottskategorier. För de flesta brottskategorier prognostiseras dessutom en ökning både i absoluta och relativa tal jämfört med perioden 2005-2008.

Tabell 1. Prognos över inkomna ärenden för perioden 2009-2013 samt ett skattat värde för 2009 och faktiska värden för år 2008.

Inkomna ärenden**						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Totalt	1 227 990	1 125 550	1 273 850	1 303 300	1 334 100	1 366 100
Trendframskrivning - årlig ökning		22 560	23 300	29 450	30 800	32 000
Utv i procent mot föregående år		1,8 %	1,9 %	2,3 %	2,4 %	2,4%

* Exklusive de trafikbrott som avser rattfylla samt exklusive hastighetsöverträdelser.

**Värdena för 2009-2013 har avrundats.

Tabell 2. Prognos över ärenden redovisade till åklagare för perioden 2009-2013 samt ett skattat värde för 2009 och faktiska värden för år 2008.

Ärenden redovisade till åklagare*						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Totalt	202 233	207 450	212 400	219 380	227 140	235 910
Trendframskrivning - årlig ökning		5 217	4 950	6 980	7 760	8 770
Utv i procent mot föregående år		2,6%	2,4 %	3,3 %	3,5%	3,9%

* Exklusive de trafikbrott som avser rattfylla samt exklusive hastighetsöverträdelser.

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Åklagarmyndighetens inflöde beräknas öka med cirka 15 procent under perioden 2009-2013. Det motsvarar drygt 90 000 brottsmisstankar. Procentuellt sett beräknas antalet rån öka mest. Antalsmässigt sker den största ökningen i våldsbrott.

Enligt prognosen ökar utflödet med cirka 10 procent under perioden 2009-2013. Det motsvarar drygt 20 000 brottsmisstankar. Antalet åtalsbeslut avseende bedrägerier beräknas öka mest, både procentuellt och antalsmässigt.

Tabell 3. Prognos över inkomna brottsmisstankar för perioden 2009-2013 samt ett skattat värde för 2009 och faktiska värden för år 2008.

Inkomna brottsmisstankar						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Totalt	590 700	610 000	622 000	646 800	672 600	700 900
Trendframskrivning - årlig ökning		19 300	12 600	24 200	25 800	28 300
Utv i procent mot föregående år		3,3%	2,1%	3,9%	4,0%	4,2%

Tabell 4. Prognos över brottsmisstankar med åtalsbeslut för perioden 2009-2013 samt ett skattat värde för 2009 och faktiska värden för år 2008.

Brottsmisstankar med åtalsbeslut						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Totalt	195 900	198 100	198 900	205 100	211 900	218 900
Trendframskrivning - årlig ökning		2 200	800	6 200	6 800	7 000
Utv i procent mot föregående år		1,1%	0,4%	3,1%	3,3%	3,3%

SVERIGES DOMSTOLAR

Inflödet av brottmål till tingsrätterna prognostiseras fortsätta att öka under perioden 2010-2013. Förutsatt att de faktorer som närmare kommer att redogöras för får den inverkan vid tingsrätterna som Domstolsverket antagit, kommer även antalet avgjorda brottmål att öka. Under perioden 2010-2013 väntas antalet avgjorda brottmål i huvudsak följa den gjorda framskrivningen av antalet inkomna brottmål. År 2013 prognostiseras såväl antalet inkomna brottmål som antalet avgjorda brottmål vara ungefär 101 000 mål, vilket i förhållande till 2009 innebär en ökning med drygt 17 respektive 19 procent.

Tabell 5. Prognos för inkomna brottmål för perioden 2009-2013 samt ett skattat värde för 2009 och faktiska värden för år 2008.

Inkomna brottmål						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Totalt	83 000	85 600	88 800	92 300	96 300	100 500
Trendframskrivning - årlig ökning		2 600	3 200	3 500	4 000	4 200
Utv i procent mot föregående år		3,1 %	3,7 %	3,9 %	4,3 %	4,4 %

Tabell 6. Prognos för avgjorda brottmål för perioden 2009-2013 samt ett skattat värde för 2009 och faktiska värden för år 2008.

Avgjorda brottmål						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Totalt	82 700	85 000	88 700	92 500	96 500	101 200
Trendframskrivning - årlig ökning		2 300	3 700	3 800	4 000	4 700
Utv i procent mot föregående år		2,8 %	4,3 %	4,3 %	4,3 %	4,8 %

KRIMINALVÅRDEN

Det som påverkar Kriminalvårdens prognoser är i första hand förändringen i antalet avgjorda brottmål i domstolarna. I andra hand bedöms Straffnivåutredningen påverka under prognosperioden, men i mindre utsträckning än i 2008 års prognos.

Antalet häktade beräknas öka mellan 2009 och 2013 med 235 klienter i genomsnitt, vilket motsvarar 15,8 procent.

Medelantalet fängelsedömda beräknas öka mellan 2009 till 2013 med 775 klienter. Det motsvarar en ökning på 15,7 procent, vilket är betydligt lägre än prognosen 2008.

Totalt beräknas frivården från 2009 till 2013 öka med cirka 1 525 klienter, vilket totalt motsvarar en ökning om 10,7 procent under perioden. De största ökningarna beräknas ske inom ren skyddstillsyn och

skyddstillsyn med samhällstjänst. Procentuellt sker de största ökningarna inom halvvägshus och utökad frigång.

Tabell 7. Prognos över klienter i Kriminalvården för perioden 2009-2013 samt ett skattat värde för 2009 och faktiska värden för år 2008.

Klienter i kriminalvård*						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Häktade	1 452	1 485	1 495	1 560	1 630	1 720
Trendframskrivning - årlig ökning		33	10	65	70	90
Utv i procent mot föregående år		2,3%	0,7%	4,3%	4,5%	5,5%
Övriga i häkte	100	100	100	100	100	100
Fängelsedömda	4 914	4 950	4 980	5 190	5 425	5 725
Trendframskrivning - årlig ökning		36	30	210	235	300
Utv i procent mot föregående år		0,7%	0,6%	4,2%	4,5%	5,5%
Frivård	13 755	14 300	14 725	15 125	15 525	15 825
Trendframskrivning - årlig ökning		545	425	400	400	300
Utv i procent mot föregående år		4,0%	3,0%	2,7%	2,6%	1,9%
Totalt	20 221	20 835	21 300	21 975	22 680	23 370
Trendframskrivning - årlig ökning		614	465	675	705	690
Utv i procent mot föregående år		3,0%	2,2%	3,2%	3,2%	3,0%

INLEDNING

Under år 2008 bedrev en arbetsgrupp med företrädare för Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket, Kriminalvården och Brå ett arbete med att ta fram prognoser genom hela rättskedjan. Arbetsgruppen gjorde systematiska genomgångar och gemensamma analyser av myndigheternas dataserier, vilka representerar inflöde och utflöde i rättskedjan. Respektive myndighet tog fram prognoser som samordnades i ett rättskedjeperspektiv. Under år 2009 har arbetet fortsatt på den ovan beskrivna vägen, men även prognosmetoderna har kontinuerligt utvecklats. Likt föregående prognos är prognosrapporten 2009 gemensam och det råder enighet kring slutprodukten, samtidigt som varje myndighet är ansvarig för sina egna prognoser.

UPPDRAGET

UPPDRAGET FRÅN REGERINGEN OCH ÖVERENSKOMMELSEN MELLAN MYNDIGHETERNA

I regleringsbrev för år 2009 fick Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården i uppdrag att samverka kring att samordna och utveckla ett prognossamarbete. Syftet är att förbättra möjligheterna att bedöma rättsväsendets kapacitetsbehov. Brå fick i uppdrag att ge myndigheterna stöd i arbetet. I uppdraget ingår att utveckla prognosarbetet inom rättsväsendet.

Målsättningen för det gemensamma arbetet är att samarbetet ska resultera i årliga gemensamma rapporter med samordnade prognoser över verksamheter med anledning av brott genom hela rättskedjan för de närmaste tre till fyra åren. I målsättningen ingår att prognosrapporterna ska ge bästa möjliga bild av myndigheternas framtida kapacitetsbehov utifrån kapacitetsdimensioner som är relevanta inom respektive myndighet. Det är bestämt att prognosrapporterna årligen ska beslutas av myndighetscheferna och redovisas till regeringen i samband med myndigheternas redovisning av budgetunderlagen.

ARBETSGRUPPEN UNDER ÅR 2009

Under 2009 har arbetsgruppen arbetat vidare med att ta fram ytterligare en gemensam rapport med prognoser genom hela rättskedjan. Arbetsgruppen har bestått av tre företrädare för Rikspolisstyrelsen och Kriminalvården samt två företrädare för Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Brå.

Under 2009 har arbetsgruppen arbetat med att utveckla den metodik som användes under 2008. I detta arbete har bland annat ingått att utveckla en gemensam brottsindelning enligt den modell som historiskt använts inom Kriminalvården, beskriven nedan (tabellförkortningar i parentes).

- Våldsbrott
- Sexualbrott
- Tillgreppsbrott (Tillg.brott)
- Rån
- Bedrägeri, förskingring och borgenärsbrott (BrB 9-11)
- Brott mot allmänhet och stat (BrB 13-21)
- Trafikbrott, ej hastighetsöverträdelser, ej rattfylleri (Trafikbrott)
- Rattfylleri, även grovt rattfylleri (Rattfylleri)
- Narkotikabrott, smuggling (Nark.brott)

- Övriga brott (Övriga)

En gemensam brottsindelning ökar möjligheten att överföra och koppla samman statistisk information mellan myndigheterna och därmed göra bättre bedömningar om framtiden. Detta sätt att analysera statistik från de enskilda myndigheterna gör det enklare att se processlogiken - att följa brottskategorier och därmed kunna upptäcka eventuella trendbrott. Här bedömer arbetsgruppen att det finns ytterligare utvecklingspotential, exempelvis att närmare analysera brottskategorierna för sig avseende på hur stor del av brottskategorin som går vidare i respektive steg i rättskedjan samt vilken tyngd enskilda brottstyper har.

Under 2009 har arbetsgruppen översiktligt kartlagt prognosprojekt nationellt såväl som internationellt som skulle kunna vara intressanta för rättskedjan. Det finns många intressanta delar i de prognosprojekt som studerats, men inga modeller som i sin helhet kan appliceras på svenska förhållanden. Oftast på grund av att de grundläggande förutsättningarna, som till exempel rättsystemen, skiljer sig åt. Det är därtill få länder som ägnar sig åt prognoser i ett rättskedjeperspektiv. Den bedömning arbetsgruppen dock gör är att en fortsatt kontinuerlig omvärldsspaning på intressanta prognosprojekt runt om i världen är nödvändig.

Arbetsgruppen har under året även utvecklat metodik för att följa upp föregående års prognos. Uppföljning av föregående års prognos är ett viktigt element i rättskedjans prognosmodell, då uppföljningen skapar kunskap om de enskilda brottskategoriernas karaktär och innehåll. Kunskapen används för att förbättra prognosmetoderna, exempelvis var detta grund för utvecklandet av en gemensam brottskategorindelning.

RÄTTSKEDJAN

Ärenden med anledning av brott hanteras i en kedja genom rättsväsendet. De myndigheter som medverkar i detta prognosarbete är centrala aktörer i rättskedjan. I Polisens uppgift ingår att ta emot och upprätta anmälningar om brott, att utreda brott och överlämna ärenden till åklagare. Centrala uppgifter för Åklagarmyndigheten är att väcka åtal, utfärda strafförelägganden och föra talan i domstolsförhandlingar. Domstolarna genomför förhandlingar och avgör mål med anledning av brott. Kriminalvården slutligen, verkställer påföljder och även häktningar. Även andra myndigheter har väsentliga uppgifter i rättskedjan, exempelvis Ekobrottsmyndigheten, Tullverket, Skatteverket, Rättsmedicinalverket och Brottsoffermyndigheten. Ärendehantering genom de fyra myndigheterna som deltar i det här prognosarbetet utgör dock en centrallinje genom rättskedjan som omfattar huvuddelen av ärenden med anledning av brott.

TIDIGA LED PÅVERKAR SENARE LED

Det faktum att myndigheterna i rättsväsendet länkas samman i en rättskedja gör att verksamheterna påverkar varandra. Förändringar i ärendetillströmning, prioriteringar eller produktivitet i tidiga led i rättskedjan, får konsekvenser i senare led. Polisens kapacitetsbehov påverkas av inflödet av anmälningar från bland annat allmänheten, övriga myndigheter, företag och anmälningar som Polisen själv initierar. Åklagarmyndighetens kapacitetsbehov påverkas främst av vilka brott som Polisen prioriterar och klarar upp. Domstolarnas ärendetillströmning med anledning av brott är ett resultat av utfallet i rättskedjans tidigare led. I slutet av den här rättskedjan återfinns Kriminalvården, vars kapacitetsbehov är en konsekvens av det samlade utfallet i de tidigare leden. Hur många dömda som exempelvis avtjänar fängelsestraff beror på utfallet av polisens, åklagarnas och domstolarnas verksamheter.

En viktig uppgift i ett prognosarbete om kapacitetsbehoven i rättskedjan är därmed att samordna de enskilda prognoserna. Det krävs dataserier för indikatorer på kapacitetsbehovet för varje led i rättskedjan. Det behövs dels dataserier för inflödet av ärenden från tidigare led i rättskedjan, dels för utflödet av ärenden till senare led. En väsentlig del i prognosprocessen är sedan att säkerställa hur förändringar i ärendevolymer och ärendesammansättning i tidigare led i rättskedjan, har relevant genomslag på senare led.

KAPACITETSBEHOVET PÅVERKAS AV ANDRA FAKTORER

Myndigheternas kapacitetsbehov påverkas av många andra omständigheter än tidigare led i rättskedjan. En uppsättning faktorer som påverkar ärendehantering med anledning av brott är utformningen av lagstift-

ningen, såväl straffrätten som regleringarna som styr de myndighetsspecifika verksamheterna. Andra yttre påverkansfaktorer är sådant som samhällsekonomi, attityder i samhället, politiska prioriteringar, internationalisering, demografiska förändringar och teknikutveckling. Därutöver finns det förstås många inre faktorer som påverkar myndigheternas framtida kapacitetsbehov, som förutsättningarna för kompetensförsörjning, effektivitetsutveckling, myndighetsspecifik teknikutveckling, myndighetens egna prioriteringar etcetera. De nämnda faktorerna påverkar en myndighets förmåga att hantera ärendebelastningen, vilket får konsekvenser för myndigheterna i senare led. Det faktum att faktorerna kan ha väsentlig betydelse för kapacitetsbehovet, innebär att de måste beaktas systematiskt i prognosprocessen.

EN VOLYMTRATT GENOM RÄTTSKEDJAN

Av uppenbara skäl är det betydligt fler ärenden i början av rättskedjan än i slutet, vilket ger ärendestocken formen av en tratt. Av alla ärenden som upprättas med anledning av brott hos Polisen, är det enbart en del som leder till åtal och fällande dom och än färre som leder till verkställighet av påföljd. Det beror på att alla händelser som anmäls inte är brott eller av annan anledning inte ska utredas vidare, att det inte knyts någon misstänkt till gärningen eller att misstänkta visat sig vara oskyldiga. Ärenden kan även avslutas under rättskedjans gång, till exempel direkt hos Polisen vid en ordningsbot eller strafföreläggande hos åklagare. Men det hänger också samman med att volymen anges i olika enheter i olika delar av rättskedjan. Polisen har exempelvis att hantera och därmed räkna enskilda brott och brottsärenden, medan Kriminalvården i huvudsak har att hantera och räkna personer och platsbehov på anstalt och häkte. Sammantaget innebär det här att talen som anger ärendevolymen blir väsentligt lägre längre in i rättskedjan.

En annan viktig omständighet är att det bara är en del av alla brott som begås som över huvudtaget hanteras av rättsväsendet. För flertalet brottskategorier finns det ett betydande mörkertal. I många stora brottskategorier är det i själva verket bara en mindre del av alla brott som leder till en polisanmälan. Det här betyder att det finns stort utrymme för förändringar i antalet anmälda fall utan att det behöver hänga samman med förändringar i den faktiska brottsligheten.

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

DATASERIER SOM INDIKATORER PÅ INFLÖDE OCH UTFLÖDE AV ÄRENDEN

Med utgångspunkt i sitt tidigare prognosarbete och med syftet att samordna myndigheternas prognoser, identifierade och valde myndigheterna ut dataserier som de samordnade prognoserna skulle avse. En av dataserierna skulle utgöra en indikator på inflödet av ärenden till myndigheten och den andra dataserien en indikator på utflödet av ärenden till nästa länk i rättskedjan. Eftersom Kriminalvårdens verksamhet till övervägande del utgör slutet på rättskedjan i detta sammanhang, tog Kriminalvården i stället fram dataserier för inflödet av klienter till anstalt, häkte och frivård samt behovet av platser. I flertalet fall hanterades dataserierna uppdelade på undergrupper, exempelvis uppdelat på ett antal kategorier av brott.

PROGNOSMETODIK

Som en förberedelse inför prognosarbetet analyserades diverse dataserier över utvecklingen inom respektive myndighet, därtill gjordes en avvikelseanalys över föregående prognosresultat i syfte att dra lärdom inför denna prognos. Parallellt med detta arbete genomfördes fördjupningar inom internationellt samt nationellt prognosarbete, kopplingar mellan myndigheterna och en gemensam brottsindelning. Som en grund för prognosarbetet har myndigheterna tagit fram grundläggande statistiska trendframskrivningar över de utvalda dataserierna. Dessa presenterades vid myndighetsvisa seminarier där det identifierades ett antal yttre och inre påverkansfaktorer. De trendframskrivningar som tagits fram har därefter kompletterats och i vissa fall justerats efter en bedömning av påverkansfaktorernas betydelse utöver trendens påverkan.

En beskrivning av prognosprocessen, metodik, tillvägagångssätt med mera, finns detaljerat beskriven i 2008 års Prognosrapport. Prognosprocessen under arbetet med 2009 års rapport har följt samma mönster.

REDOVISNING AV PROGNOSERESULTATEN

Det finns många olika sätt att göra prognoser. I detta samarbete har arbetet inriktats på att dra nytta av sådana datauppgifter och tillvägagångssätt som sedan tidigare finns tillgängliga för myndigheterna, men även att använda metoder som utvecklats inom ramen för arbetsgruppen.

I vissa avseenden har det inte funnits förutsättningar att uppnå enhetlighet i prognoserna – vilket gäller de analysenheter som kvantifieras i prognoserna. De samverkande myndigheterna har olika uppgifter i rättskedjan och därmed olika typ av ärendehantering, vilket i sin tur innebär att de räknar ärenden i olika enheter. Den till viss del enhetliga indelningen av brottskategorier syftar dock till att underlätta jämförelser genom rättskedjan. Prognoserna redovisas i kapitlen för respektive myndighet.

PUNKTSKATTNINGAR MED BETYDANDE OSÄKERHET

I prognossammanhang är det vanligt att använda sig av en punktskattning och sedan presentera ett antal alternativa prognosscenarier. Till prognoser kan även intervall presenteras i syfte att beskriva den osäkerhet som är förknippad med de statistiska modellskattningarna. Att presentera scenarier eller så kallade konfidensintervall förtydligar det faktum att så gott som alla prognoser av komplexa förhållanden är förknippade med betydande osäkerhet, en osäkerhet som dessutom växer ju längre in i framtiden som prognosen sträcker sig. I denna prognosrapport redovisas dock endast punktskattningar.

Det är viktigt att ha i minnet att alla de prognosvärden som redovisas endast är punktskattningar som inte utgör några exakta eller säkra skattningar om framtiden. Punktskattningarna kan dock ge vägledning om vad utvecklingen kan komma att innebära. Prognoserna som presenteras utgör de bedömningar som myndigheterna gör om framtiden utifrån det gemensamma analysarbetet.

INRIKTNING AV PROGNOSEARBETET 2010

- Fortsätta att ta fram prognoser med det hittills tillämpade grundläggande tillvägagångssätt.
- Fortsätta att analysera och utveckla de till viss del gemensamma brottskategorierna för förbättrad överföring mellan myndigheterna.
- Fortsätta att arbeta för att använda relevanta statistiska metoder beroende på brottskategoriernas karaktär och innehåll.
- Fortsätta att bevaka andra relevanta internationella och nationella prognosprojekt.
- Fortsätta mäta utfallet i förhållande till den lagda prognosen och analysera orsaker till eventuella avvikelser, samt att utveckla en mer enhetlig metodik för uppföljning.
- Undersöka tidsförskjutningens betydelse, exempelvis tiden från anmält brott till påbörjad påföljd, för prognosresultatet.
- Undersöka hur rättsväsendets satsning mot den grovt organiserade brottsligheten kommer att påverka klient- och ärendeflödet i rättskedjan.

Varje myndighet ansvarar själv för den interna processen i samband med prognosarbetet, men för att förbättra kvalitén på de gemensamma prognoserna är det fördelaktigt att bredda, fördjupa och förankra bedömningarna av pågående utvecklingstendenser inom respektive myndighet. Samtidigt är det viktigt att myndigheterna avsätter tillräckliga resurser för att prognossamarbetet ska kunna fortsätta att utvecklas.

RÄTTSKEDJANS PROGNOSE FÖR ÅREN 2010-2013

I kommande kapitel följer en redovisning av respektive myndighets prognoser för åren 2010–2013. Varje myndighet ansvarar för sin egen prognos. I analyserna har myndigheterna arbetat tillsammans och med ett tydligt rättskedjeperspektiv.

POLISEN

BAKGRUND

Polisen är den första länken i rättskedjan, där inflödet (inkomna ärenden) bearbetats på olika sätt för att resultera i ett utflöde (ärenden redovisade till åklagare) som levereras till nästa länk i rättskedjan – Åklagarmyndigheten.

Polisen använder flera ärendehanteringssystem ur vilka det går att hämta uppgifter om verksamheten. Uppgifter om inkomna ärenden och ärenden redovisade till åklagare registreras i RAR (Rationell anmälningsrutin) och har tagits fram ur VUP (Polisens system för verksamhetsuppföljning). Verksamhetsutfallet registreras för olika brottstyper, som grupperas i brottskategorier och som i sin tur grupperas i brottsområden.

Under året har den befintliga verksamhetsuppföljningen kompletterats med en nationell modell för verksamhetsprognoser. Dessa utgör ett verktyg för att återkommande, både på nationell och lokal nivå, kunna bedöma polismyndigheternas resultatutfall i förhållande till framtagna mål.

Hittills under 2000-talet har antalet inkomna ärenden ökat med 95 000 (9 procent), samtidigt har antalet ärenden redovisade till åklagare (exklusive trafikbrott) ökat med nästan 30 000 (25 procent). Den största delen av ökningen förklaras av fler redovisade narkotikabrottsärenden.

METOD

BESKRIVNING OCH ANALYS AV DATA

Data som används för prognoserna är inkomna ärenden (inflöde) och ärenden redovisade till åklagare (utflöde). Både in- och utflödet av ärenden har indelats enligt Kriminalvårdens brottsindelning, det vill säga den indelning som tidigare redovisats i rapporten. Därmed blir det enklare att följa utvecklingen genom rättskedjan.

I den vidare rättskedjan har antalet misstänkta och lagförda personer ofta en överordnad betydelse för belastningen jämfört med ärenden och brott. Det är därför viktigt att veta hur ärenden och misstänkta personer förhåller sig till varandra över tid. Under perioden 2005-2008 har utvecklingen för de flesta brottskategorier och brottstyper varit relativt likartad. De största skillnaderna kan noteras för sexualbrott där antalet misstänkta personer ökat väsentligt mer än ärenden redovisade till åklagare. För bedrägerier och skadegörelse är utvecklingen i stället den motsatta, vilket till exempel innebär att även om antalet bedrägeribrottsärenden redovisade till åklagare har ökat kraftigt så har antalet misstänkta personer i stället minskat något.

UPPFÖLJNING

Det sammantagna utfallet för de nio första månaderna år 2009 avviker något i förhållande till föregående års prognos. Avvikelsen är dock inte större än att det prognostiserade helårsresultatet fortfarande är möjligt. När det gäller de enskilda brottskategorierna varierar dock prognosens träffsäkerhet. Inflödet för brottskategorierna tillgrepsbrott (exklusive tillgrepp i butik), bedrägerier m.m., tillgrepp i butik och övriga brott mot brottsbalken har varit större än prognostiserat. För brott mot person och trafikbrott (exklusive ATK) har det varit ungefär lika och för skadegörelsebrott och specialstraffrättsliga brott har det varit mindre. Utflödet för brottskategorierna bedrägerier m.m., tillgrepp i butik och övriga brott mot brottsbalken har varit större än prognostiserat. För trafikbrott (exklusive ATK) har det varit ungefär lika och för

brott mot person, tillgreppsbrott (exklusive tillgrepp i butik), skadegörelse och specialstraffrättsliga brott har det varit mindre.

Tabell 8. Utvecklingen i procent av antalet inkomna ärenden respektive ärenden redovisade till åklagare 2008-2009 enligt prognosen 2009-2012 jämfört med utfallet för perioden januari-oktober.

Brottskategorier ¹	Inkomna ärenden		Ärenden redovisade till åklagare	
	Enligt prognos	Utfall, jan-okt	Enligt prognos	Utfall, jan-okt
Brott mot person	+5 %	+5 %	+7 %	-1 %
Tillg.brott (exkl. butikstillgrepp)	-6 %	-3 %	0 %	-6 %
Skadegörelsebrott	+9 %	+4 %	+5 %	-15 %
Bedrägeribrott m.m.	+7 %	22 %	+3 %	+27 %
Brott mot SSR	+9 %	0 %	+8 %	0 %
Butikstillgrepp	0 %	+8 %	0 %	+12 %
Trafikbrott (exkl. ATK)	0 %	-3 %	0 %	+3 %
Brott övr. BrB ²	0 %	+5 %	0 %	+4 %
Totalt exkl. eko	+1 %	+2 %	+3 %	+2 %

TRENDFRAMSKRIVNING

Årets prognos har, i likhet med föregående års, utgått från en statistisk trendframskrivning. Framskrivningen har baserats på kända data för perioden 2005 till och med oktober 2009. Värdet för hela året 2009 har sedan uppskattats genom att omsätta den procentuella utvecklingen till och med oktober 2008-2009 till en helårsutveckling 2008-2009. Framskrivningen har prövats med utgångspunkt från:

- Vilken typ av statistisk trendframskrivning som är lämplig för respektive dataserie.
- Rimligheten i att perioden med kända värden har begränsats till 2005-2009.
- Hur olika års extremvärden (outliers) påverkat framskrivningen.

Prövningen har resulterat i att en linjär trendframskrivning använts för samtliga brottskategorier utom rattfylleri och narkotika. För dessa har i stället trenderna för både in- och utflöde beräknats logaritmiskt. Det har bedömts rimligt att begränsa perioden med kända värden till 2005-2009. Slutligen har även kunskap avseende kända fall av så kallad serieredovisning av ärenden beaktats i de fall dessa haft stor påverkan på statistiken.

PROGNOS

PÅVERKANSFAKTORER

Omvärldsanalysen har bestått i att identifiera faktorer i in- och omvärlden som påverkar och som kommer att kunna påverka Polisens in- och utflöde. Utvecklingen som beskrivs i föregående avsnitt är en direkt konsekvens av den påverkan olika faktorer för närvarande utövar och som de utövat tidigare. Inriktningen har därför varit att identifiera de faktorer som i dagsläget utöver trenden utövar påverkan på in- och utflödet samt befintliga eller nya faktorer, som troligen kommer att påverka respektive flöde i framtiden.

De om- och invärldsfaktorer som bedömts kunna påverka inflödet (inkomna ärenden) utöver trenden är:

- Demografi – åldersstruktur.
- Fler poliser (20 000 poliser, år 2010).

¹ Brottskategorisering enligt föregående års prognos.

² Övriga brott mot brottsbalken.

De invärldsfaktorer som bedömts kunna påverka utflödet (ärenden redovisade till åklagare) utöver trenden är Polisens fortsatta arbete med:

- Ungdomsbrottslighet.
- Mängdbrott.
- Brott i nära relationer.

Demografiska förändringar och då främst förändringar i befolkningens åldersstruktur, till exempel när det gäller antalet ungdomar i olika åldersskullar, bedöms framgent ha en ökande påverkan på olika brottskategorier. Framför allt bedöms det ökande antalet ungdomar i åldern 18-24 år driva på inflödet av flera kategorier anmälda brott. När det gäller regeringens mål om 20 000 poliser år 2010 är bedömningen att även det kommer att påverka inflödet genom ökningarna inom olika brottskategorier.

Polisen fokuserar för närvarande på ungdomsbrottslighet, mängdbrott och brott i nära relationer. Bedömningen är att det kommer att leda till ett ökat utflöde för flera brottskategorier.

De brottskategorier där flödet justerats efter omvärldsanalys i förhållande till initial prognos är våldsbrott (in- och utflöde bedöms öka), rån, även grovt (in- och utflöde bedöms öka), bedrägeri med mera, förskingring och borgenärsbrott (utflödet bedöms öka), trafikbrott, ej rattfylleri och hastighetsöverträdelser (in- och utflöde bedöms öka), rattfylleri, även grovt (in- och utflöde bedöms öka), narkotikabrott och varusmuggling (in- och utflöde bedöms öka) samt övrigt (utflödet bedöms öka).

Efter justering för påverkansfaktorer bedöms inflödet öka 2009-2013 med 9,2 procent, i stället för 7,8 procent enligt trendframskrivningen exklusive påverkansfaktorer. Utflödet bedöms, under samma period, öka med 13,7 procent inklusive påverkansfaktorer, i stället för 8,6 procent enligt trendframskrivningen, se tabell nedan.

Tabell 9. Procentuell utveckling för inkomna ärenden respektive ärenden redovisade till åklagare enligt trendframskrivning samt efter påverkansfaktorer utöver de som ligger i trenden 2009-2013.

Brottskategori	Inkomna ärenden			Ärenden redovisade till åklagare		
	Exkl påverkansfaktorer	Inkl påverkansfaktorer	Diff.*	Exkl påverkansfaktorer	Inkl påverkansfaktorer	Diff.*
Våldsbrott	22,0 %	24,3 %	+2,3 %	11,4 %	22,7 %	+11,3 %
Sexualbrott	18,3 %	18,3 %	0,0 %	1,7 %	1,7 %	0,0 %
Tillg.brott	-16,5 %	-16,5 %	0,0 %	-0,3 %	-0,3 %	0,0 %
Rån	-0,3 %	12,3 %	+12,6 %	-2,4 %	10,0 %	+12,4 %
BrB 9-11	51,9 %	51,9 %	0,0 %	28,0 %	30,4 %	+2,4 %
BrB 13-21	12,0 %	12,0 %	0,0 %	7,4 %	7,4 %	0,0 %
Trafikbrott	-6,9 %	2,5 %	+9,3 %	1,8 %	12,3 %	+10,5 %
Rattfylleri	12,9 %	23,2 %	+10,3 %	14,9 %	25,4 %	+10,5 %
Nark.brott	11,3 %	14,6 %	+3,3 %	10,8 %	14,1 %	+3,3 %
Övriga	35,3 %	35,3 %	0,0 %	18,3 %	20,0 %	+1,7 %
Totalt	7,8 %	9,2 %	+1,4 %	8,6 %	13,7 %	+5,1 %

*Avrundning av procentutvecklingen gör att differensen ibland avviker något från det som direkt kan utläsas av tabellen

PROGNOS INFLÖDE

Tabell 10. Prognos för inkomna ärenden för perioden 2010-2013 samt ett skattat värde för 2009 och faktiska värden för åren 2005-2008.

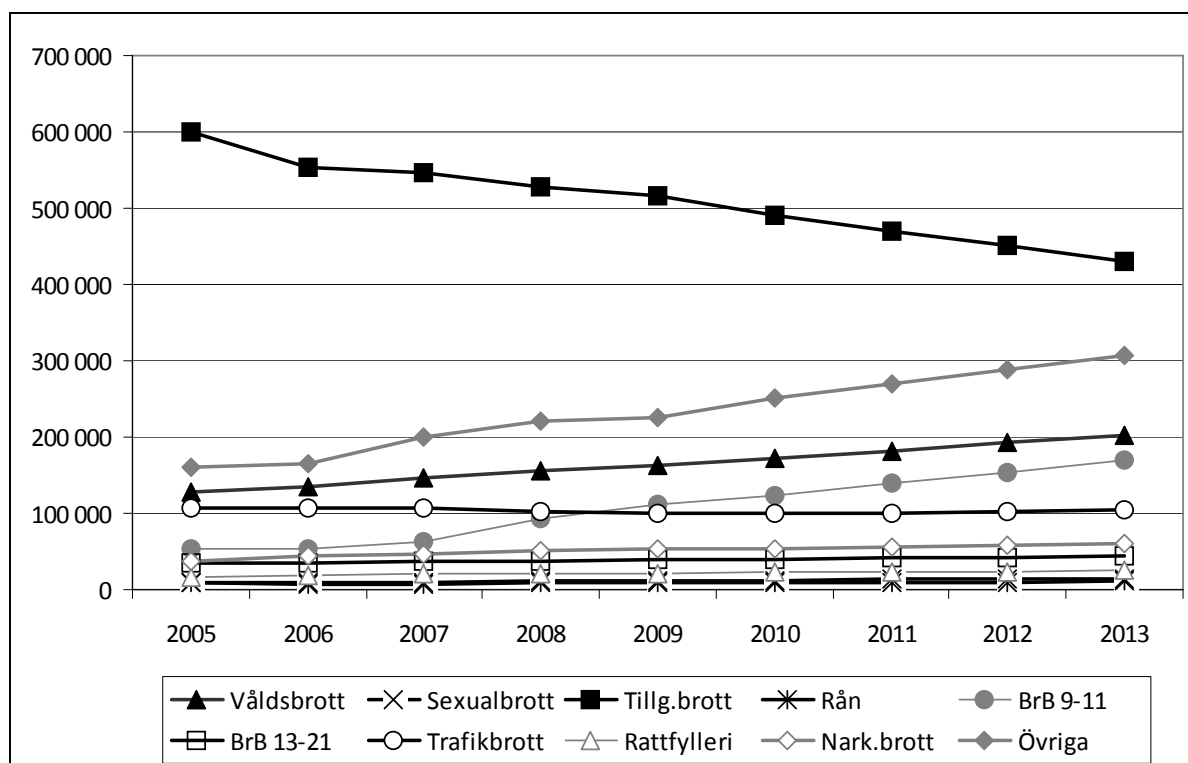
Inkomna ärenden**									
Brottskategori	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Våldsbrott	128 548	135 957	146 737	155 355	162 400	172 700	182 400	192 100	201 800
Sexualbrott	9 771	10 110	10 316	11 508	11 700	12 250	12 800	13 350	13 850
Tillg.brott	600 719	554 576	546 217	527 566	515 800	490 000	470 200	450 500	430 900
Rån	8 837	8 007	8 104	8 325	9 350	9 300	9 800	10 150	10 500
BrB 9-11	52 798	52 555	63 431	93 031	112 100	122 500	138 500	154 400	170 300
BrB 13-21	34 460	34 304	36 102	37 682	38 600	40 000	40 850	42 000	43 200
Trafikbrott*	107 940	107 197	107 292	102 489	101 100	100 200	100 300	101 500	103 600
Rattfylleri	16 634	19 236	21 060	21 875	20 750	22 250	23 150	24 250	25 600
Nark.brott	36 404	44 434	47 007	50 279	52 450	54 450	56 500	58 350	60 150
Övriga	160 484	164 992	199 423	219 880	226 300	250 200	268 800	287 500	306 200
Totalt	1 156 595	1 131 368	1 185 689	1 227 990	1 250 550	1 273 850	1 303 300	1 334 100	1 366 100

* Exklusive de trafikbrott som avser rattfylla samt exklusive hastighetsöverträdelser.

**Värdena för 2009-2013 har avrundats.

Beskrivningen av utvecklingen kompletteras med en jämförelse mellan perioden 2005-2008 (referensperiod) och den prognostiserade utvecklingen 2010-2013. Det innebär att jämförelsen sker mellan två lika långa perioder. Anledningen till att 2009 inte utgör ett riktmärke för jämförelser är dels att utvecklingen från 2008 i flera fall innebär ett trendbrott som antas vara tillfälligt, dels att värdena för 2009 är skattade och alltså inte de slutgiltiga värdena.

Figur 1. Prognos för inkomna ärenden för perioden 2010-2013 samt ett skattat värde för 2009 och faktiska värden för åren 2005-2008.



Tabell 11. Procentutveckling inkomna ärenden för perioden med kända data och perioden som prognostiserats.

Brottskategorier	Inkomna ärenden			
	2005-2008		2010-2013	
	%-utv	Medel per år	%-utv	Medel per år
Våldsbrott	21 %	6,5 %	17 %	5,3 %
Sexualbrott	18 %	5,6 %	13 %	4,2 %
Tillgreppsbrott	-12 %	-4,2 %	-12 %	-4,2 %
Rån	-5,8 %	-2,0 %	13 %	4,1 %
BrB 9-11	76 %	20,8 %	39 %	11,6 %
BrB 13-21	9,3 %	3,0 %	8,0 %	2,6 %
Trafikbrott (ej hastighet)	-5,1 %	-1,7 %	3,4 %	1,1 %
Rattfylla	32 %	9,6 %	15 %	4,8 %
Nark.brott	38 %	11,4 %	10 %	3,4 %
Övriga	37 %	11,1 %	22 %	7,0 %
Totalt	6,2 %	2,0 %	7,2 %	2,4 %

För de flesta brottskategorier prognostiseras en fortsatt ökad trend, se figur 1. Men vid en jämförelse av perioden 2005-2008 med 2010-2013 är den procentuella förändringen något lägre under den senare perioden, vilket framgår av tabellen ovan.

Prognosen för *vålds- och sexualbrott* innebär att antalet inkomna ärenden kommer att fortsätta öka enligt trend under perioden 2010-2013. Om man därtill jämför den procentuella förändringen är den något lägre 2010-2013 jämfört med perioden 2005-2008.

Gällande *tillgreppsbrott* för den prognostiserade perioden antas den avtagande trenden fortsätta. Prognosen är dock osäker då det enbart är de två första månadernas utfall 2009 som ligger bakom den fortsatta minskningen av inflödet under 2009 jämfört med 2008. Under resterande månader har antalet varit i stort sett samma som 2008. Detta kan indikera att den minskande trenden har avbrutits. Den, annars pågående, minskande trenden avser i första hand tillgrepp av, ur och från bilar. Det innebär att prognosen i stort sett bygger på ett fortsatt minskat antal inkomna ärenden med dessa typer av brott.

Prognosen för *rån* innebär att antalet inkomna ärenden kommer att öka i betydande omfattning under 2010-2013, vilket kan jämföras med en i stort sett oförändrad nivå 2005-2008.

För kategorierna BrB 9-11 och övriga brott prognostiseras en fortsatt ökning av inflödet under 2010-2013. Det är den mycket stora ökningen av bedrägeribrott under senare år som ligger bakom inflödesökningen för BrB 9-11. Den uppskattade fortsatta ökningen under 2010-2013 bygger främst på att antalet inkomna bedrägeribrottsärenden kommer att fortsätta att öka. Prognosen är dock något osäker då det för bedrägeribrott bland annat är vanligt med stora serier av brott som har stor påverkan på utfallet. Den stora ökningen av inkomna ärenden för kategorin övriga brott under senare år avser i första hand skadegörelsebrott, som också utgör en klar majoritet av ärendena inom brottskategorin. Den fortsatta ökningen för övriga brott bygger till stor del på antagandet om en fortsatt ökning av ärenden med skadegörelsebrott. Även denna prognos är osäker då det, precis som för bedrägeribrott, är vanligt med stora brottsserier som har stor påverkan på utfallet utan något tydligt samband med belastningen i den vidare rättskedjan.

För *BrB 13-21* innebär prognosen att inflödet kommer att öka ungefär i samma takt som 2005-2008.

För *rattfylleri* och *narkotika* prognostiseras också en fortsatt ökning 2010-2013, men ökningstakten förväntas bli lägre än 2005-2008. Inkomna *trafikbrottsärenden* (exklusive rattfylleri och hastighetsöverträdelser) bedöms öka något under perioden 2010-2013, vilket inte var fallet 2005-2008.

Sammantaget innebär det att det totala antalet inkomna ärenden enligt prognosen procentuellt sett kommer att öka något mer under perioden 2010-2013 än 2005-2008. Det innebär att antalet inkomna ärenden förväntas öka med drygt 90 000 åren 2010-2013, jämfört med drygt 70 000 åren 2005-2008.

Fördjupad redovisning för inflödet av brott mot person

I föregående års prognos (för perioden 2009-2012) användes Polisens brottskategorisering. Brottskatego-

rin brott mot person motsvaras där till stor del av Kriminalvårdens kategori våldsbrott. Den största skillnaden mellan kategoriseringarna är att rån och våld och hot mot tjänsteman inte är våldsbrott enligt Kriminalvårdens indelning, medan de ingår som våldsbrott i Polisens kategorisering. I tabell 10 är det ärenden enligt Polisens definitionen av brott mot person som redovisas.

I syfte att förtydliga utvecklingen har brott mot person delats upp i tre underkategorier: (1) grov, (2) normal och (3) ringa³. Förenklat består kategori 1 och 2 av våldsbrott, medan kategori 3 utgörs av övriga brott mot person. Det finns tydliga skillnader mellan brottstypernas allvarlighetsgrad. Även om utredningsförutsättningar och allvarlighetsgraden inom respektive underkategori varierar, finns det ändå en tydlig genomsnittlig skillnad mellan kategorierna.

Den skattning av antalet som gjordes för 2008 kom nära det faktiska utfallet. Denna gång är det värdet för 2009 som skattats.

Tabell 12. Inkomna ärenden för våldsbrott och övriga brott mot person (brott mot person) enligt Polisens indelning av brottsligheten i PRR åren 2005-2009 indelad i tre kategorier.*

	2005	2006	2007	2008	2009	Utveckling i procent 2008-2009	Utveckling i procent 2005-2009
Grov	10 191	11 220	12 142	13 225	13 800	4 %	35 %
Normal	113 674	117 059	123 804	128 777	132 300	3 %	16 %
Ringa	36 040	38 962	43 239	48 229	53 500	11 %	48 %
Totalt	159 905	167 241	179 185	190 231	199 600	5 %	25 %

*De skattade värdena för 2009 har avrundats.

Det är inflödet av de ringa och grova brotten som ökat mest mellan 2005-2009. Båda kategorierna har antalsmässigt ökat mer än dubbelt så mycket som normalbrotten under tidsperioden. Mellan 2008 och 2009 är det dock enbart de ringa brotten som avviker från de båda övriga, med en fortsatt kraftigare ökningstakt.

PROGNOS UTFLÖDE

Tabell 13. Prognos för ärenden redovisade till åklagare för perioden 2010-2013 samt ett skattat värde för 2009 och faktiska värden för åren 2005-2008.

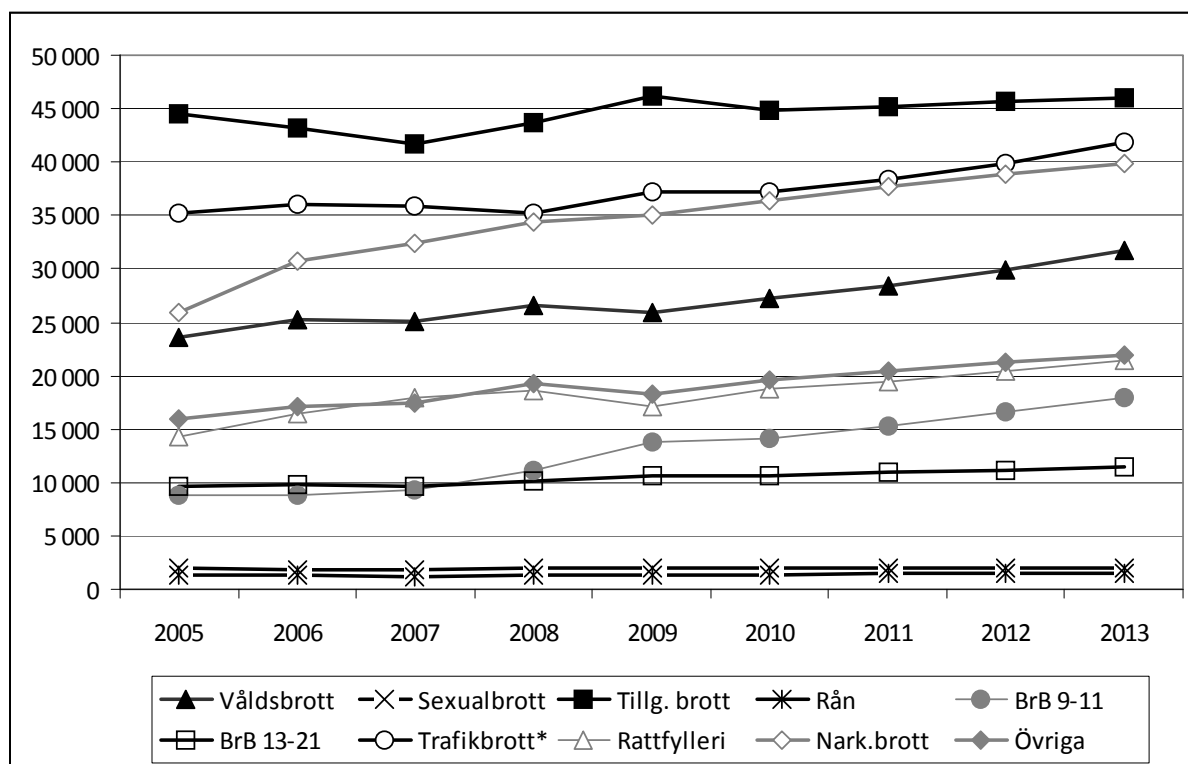
Ärenden redovisade till åklagare**									
Brottskategori	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Våldsbrott	23 579	25 290	25 100	26 606	25 850	27 300	28 400	29 850	31 700
Sexualbrott	2 015	1 872	1 822	2 029	2 030	2 010	2 020	2 040	2 060
Tillg. brott	44 528	43 180	41 648	43 624	46 100	44 900	45 250	45 650	46 000
Rån	1 347	1 253	1 221	1 262	1 400	1 390	1 460	1 500	1 550
BrB 9-11	8 840	8 831	9 246	11 080	13 780	14 050	15 350	16 650	18 000
BrB 13-21	9 586	9 720	9 635	10 116	10 600	10 650	10 900	11 150	11 400
Trafikbrott*	35 189	35 973	35 913	35 234	37 200	37 250	38 350	39 850	41 800
Rattfylleri	14 241	16 440	18 015	18 684	17 150	18 750	19 500	20 400	21 500
Nark.brott	25 884	30 722	32 354	34 359	34 990	36 450	37 700	38 850	39 900
Övriga	16 013	17 136	17 482	19 239	18 350	19 650	20 450	21 200	22 000
Totalt	181 222	190 417	192 436	202 233	207 450	212 400	219 380	227 140	235 910

* Exklusive de trafikbrott som avser rattfylla samt exklusive hastighetsöverträdelser.

**Värdena för 2009-2013 har avrundats.

³ Se bilaga 1 för en närmare definition av de brott och brottskoder som sorterar under respektive kategori.

Figur 2. Prognos för ärenden redovisade till åklagare för perioden 2010-2013 samt ett skattat värde för 2009 och faktiska värden för åren 2005-2008.



Tabell 1411. Procentutveckling inkomna ärenden för perioden med kända data och perioden som prognostiserats.

Ärenden redovisade till åklagare				
Brottskategorier	2005-2008		2010-2013	
	%-utv	Medel per år	%-utv	Medel per år
Våldsbrott	13 %	4,1 %	16 %	5,1 %
Sexualbrott	0,7 %	0,2 %	2,5 %	0,8 %
Tillgreppsbrott	-2,0 %	-0,7 %	2,4 %	0,8 %
Rån	-6,3 %	-2,1 %	12 %	3,7 %
BrB 9-11	25 %	7,8 %	28 %	8,6 %
BrB 13-21	5,5 %	1,8 %	7,0 %	2,3 %
Trafikbrott (ej hastighet)	0,1 %	0,0 %	12 %	3,9 %
Rattfylleri	31 %	9,5 %	15 %	4,7 %
Nark.brott	33 %	9,9 %	9,5 %	3,1 %
Övriga	20 %	6,3 %	12 %	3,8 %
Totalt	12 %	3,7 %	11 %	3,6 %

För de flesta brottskategorier prognostiseras en ökad trend av utflödet.

Prognosen för *våldsbrott* innebär att antalet ärenden redovisade till åklagare kommer att fortsätta öka något ytterligare under perioden 2010-2013 jämfört med 2005-2008. För *sexualbrotten* prognostiseras att antalet ärenden redovisade till åklagare kommer att öka något under 2010-2013. Det kan jämföras med ett i stort sett oförändrat antal 2005-2008.

För *tillgreppsbrotten* prognostiseras en svag ökning av redovisade ärenden 2010-2013, vilket kan jämföras med en svag minskning 2005-2008. Det ökade antalet redovisade tillgreppsbrott avser uteslutande stöld i

butik, varuhus och dylikt (tillgrepp i butik). Dessa ärenden leder sällan till någon mer allvarlig påföljd, vilket har betydelse för hur denna utveckling påverkar den vidare rättskedjan.

För *rån* innebär utvecklingen enligt prognos att antalet kommer att öka i betydande omfattning mellan 2010 och 2013, vilket kan jämföras med en svagt minskande nivå 2005-2008.

För *BrB 9-11* och *BrB 13-21* bedöms att antalet redovisade ärenden kommer att fortsätta öka något mer än rådande trend under perioden 2005-2008.

För *övriga brott* innebär prognosen en fortsatt ökning, dock i nästan halverad omfattning jämfört med 2005-2008. Även för utflödet finns det en osäkerhet kring utvecklingen avseende *BrB 9-11* och *övriga brott*, då huvudbrottstyperna inom respektive brottskategori bedrägeribrott med mera (*BrB 9-11*) och skadegörelsebrott (*övriga brott*) är av den karaktären att de emellanåt påverkas av stora serier av ärenden med en eller ett fåtal misstänkta personer kopplad till dessa ärenden. Som tidigare konstaterats är sambandet svagt mellan utvecklingen av ärenden redovisade till åklagare och misstänkta personer för båda dessa brottskategorier, men särskilt för bedrägeribrott.

Antalet *trafikbrott* beräknas enligt prognosen öka 2010-2013. Det innebär ett trendbrott för redovisade trafikbrottsärenden jämfört med utvecklingen 2005-2008, då antalet varit i stort sett oförändrat. För *rattfylleri* och *narkotika* prognostiseras en fortsatt ökning 2010-2013, men ökningstakten bedöms i likhet med inflödet mattas av jämfört med 2005-2008.

Sammantaget innebär prognosen att det totala antalet ärenden redovisade till åklagare relativt sett kommer att öka under perioden 2010-2013, dock i långsammare takt än under 2005-2008. Antalsmässigt kommer dock ökningen under 2010-2013 vara något större än under 2005-2008. Att ökningen i absoluta tal uppskattas bli något större under den prognostiserade perioden är dock beroende av de uppskattade ökningarna av trafikbrott och *BrB 9-11* (främst bedrägeribrott).

Fördjupad redovisning för utflödet av brott mot person.

Tabell 12. Ärenden redovisade till åklagare för våldsbrott och övriga brott mot person (brott mot person) enligt Polisens indelning av brottsligheten i PRR åren 2005-2009 indelad i tre kategorier.

	2005	2006	2007	2008	2009	Utveckling i procent 2008-2009	Utveckling i procent 2005-2009
Grov	3 467	3 925	3 898	4 384	4 250	-3%	23%
Normal	24 455	25 502	25 129	26 382	26 100	-1%	7%
Ringa	3 043	3 098	3 125	3 258	3 350	3%	10%
Totalt	30 965	32 525	32 152	34 024	33 700	-1%	9%

De skattade värdena för 2009 har avrundats.

Det finns stora skillnader mellan utflödet av ärenden jämfört med inflödet. Ärenden redovisade till åklagare med grova våldsbrott har ökat mer än våldsbrott av normalgraden eller övriga brott mot person (ringa). Ökningen var störst 2007-2008. Mellan 2008 och 2009 är det dock endast frågan om mindre förändringar av antalet ärenden redovisade till åklagare för alla tre kategorierna av brott mot person.

En annan väsentlig skillnad jämfört med inflödet avser omfattningen av ärenden. Ärenden redovisade till åklagare av ringa brott (övriga brott mot person) skattas 2009 bli betydligt färre än de grova våldsbrotten, samtidigt som det skattas komma in nästan fyra gånger fler ärenden med ringa brott jämfört med grova brott 2009. Detta visar på den skillnad som finns för hur stor andel som redovisas till åklagare beroende på inkommande brottstyp.

SKILLNAD MELLAN 2008 OCH 2009 ÅRS PROGNOSE

I föregående års prognosrapport uppskattades inflödet öka med 6 procent mellan 2008-2012. I årets rapport uppskattas denna ökning bli 8,6 procent. Detta förklaras främst av att inflödet under perioden bedöms öka i snabbare takt än i föregående års prognos.

När det gäller utflödet så uppskattades detta i föregående års prognosrapport öka med 10,7 procent mellan 2008 och 2012. I årets rapport uppskattas denna ökning bli 12,3 procent. Den relativa ökningen för perioden 2008-2012 är alltså högre i årets prognos än i föregående års. Detta förklaras av att även utflödet under perioden bedöms öka i snabbare takt än i föregående års prognos.

Trots en högre relativ ökning bedöms dock antalet ärenden redovisade till åklagare i årets prognos bli färre 2012 än vad som uppskattades förra året. Detta förklaras av att utfallet för 2008 blev lägre än uppskattat, vilket innebär att årets prognos startar från en lägre nivå.

Tabell 13. Skillnad mellan 2008 och 2009 års prognos över inflöde (inkomna ärenden) och utflöde (ärenden redovisade till åklagare).

Inkomna ärenden							
Inflöde	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008-2012
Prognos 2008	1 224 650	1 236 800	1 257 800	1 276 850	1 297 900		73 250
		1,0 %	1,7 %	1,5 %	1,6 %		6,0 %
Prognos 2009	1 227 990	1 250 550	1 273 850	1 303 300	1 334 100	1 366 100	106 110
		1,8 %	1,9 %	2,3 %	2,4 %	2,4 %	8,6 %

Ärenden redovisade till åklagare							
Utflyde	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008-2012
Prognos 2008	209 950	216 700	222 100	227 200	232 350		22 400
		3,2 %	2,5 %	2,3 %	2,3 %		10,7 %
Prognos 2009	202 233	207 400	212 400	219 380	227 140	235 910	24 910
		2,6 %	2,4 %	3,3 %	3,5 %	3,9 %	12,3 %

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

BAKGRUND

Det viktigaste underlaget för Åklagarmyndighetens bedömning av det framtida kapacitetsbehovet – som främst tar sig uttryck i budgetunderlaget varje år – är utvecklingen av inkomna ärenden och brottsmisstankar fördelade på olika brottstyper. Inflödet till Åklagarmyndigheten kommer till största del från Polisen, men en mindre del också från Skatteverket, konkursförvaltare samt från olika tillsynsmyndigheter, till exempel Arbetsmiljöverket och Naturvårdsverket och Operativa rådet.

Cirka 2 procent av inflödet rör inte ansvar för brott. Det kan vara till exempel begäran om besöks- eller tillträdesförbud, ärenden angående rättspsykiatrisk vård eller ärenden där utpekad misstänkt person är under 15 år.

Uppgifter om inflödet hämtas från Åklagarmyndighetens statistiksystem, som i sin tur månadsvis hämtar uppgifter från ärendehanteringssystemet. Andra underlag som används för att beräkna kapacitetsbehovet är uppgifter om utvecklingen av anmälda brott samt uppgifter om Polisens och andra myndigheters planerade satsningar på brottsutredande verksamhet inom olika områden. Ytterligare faktorer som vägs in, men som det är svårt att mäta konsekvenserna av, är ny lagstiftning, nya uppgifter och uppdrag i övrigt, krav på ökad samverkan samt ökade kvalitetskrav. Statsmakternas prioriteringar påverkar också bedömningen av resursbehovet.

Hittills under 2000-talet har utflödet från Åklagarmyndigheten, dvs. antalet brottsmisstankar med åtalsbeslut, ökat med 38 000 (24 procent). Den största delen av ökningen utgörs av brottsmisstankar avseende narkotikabrott. Samtidigt har antalet inkomna brottsmisstankar ökat med 139 000 (31 procent).

METOD

BESKRIVNING OCH ANALYS AV DATA

I Åklagarmyndighetens statistiksystem Leonardo – som hämtar uppgifter från ärendehanteringssystemet Cåbra - finns uppgifter om inkomna ärenden, inkomna brottsmisstankar och inkomna misstänkta personer. I det nya statistiksystem som fortfarande är under utveckling kommer även uppgifter om inkomna brott att kunna tas fram.

Genom verksamhetsstatistiken mäts också antalet och andelen misstänkta personer som har lagförts av åklagare, det vill säga som blivit föremål för åtal, åtalsunderlåtelse eller strafföreläggande. Detta mått motsvarar Polisens personuppläring. Statistik finns också över antal och andel brottsmisstankar med lagföringsbeslut. Det är endast åtal, det vill säga brottsmisstankar med åtalsbeslut som går vidare i rättskedjan. I dag går det inte att hämta statistik om antalet åtalade personer. En uppskattning kan dock göras med ledning av andelen brottsmisstankar som lett till åtal. I Åklagarmyndighetens statistiksystem kan nedbrytning av uppgifter ske ända ner på brottskods nivå.

I prognosarbetet använder Åklagarmyndigheten, i likhet med Polisen, Kriminalvårdens brottsindelning. Myndigheterna mäter dock flödet i olika enheter i sina prognoser. Polisen redovisar antalet ärenden, medan Åklagarmyndigheten redovisar antalet brottsmisstankar. Åklagarmyndigheten kan inte tillämpa Kriminalvårdens brottsindelning på ärendenivå, eftersom ett ärende hos Åklagarmyndigheten kan innehålla brottsmisstankar från flera olika brottskategorier. Ett utgående ärende hos Polisen motsvarar i genomsnitt knappt tre inkomna brottsmisstankar hos Åklagarmyndigheten. Det varierar dock mellan olika brottskategorier. Åklagarmyndighetens inflöde har haft en något högre ökningstakt än Polisens utflöde under perio-

den 2005-2009, vilket har inneburit att relationen mellan Polisens ärenden och Åklagarmyndighetens brottsmisstankar har ökat från 2,76 till 2,96 brottsmisstankar per ärende.

UPPFÖLJNING

För 2009 prognostiserades en ökning med 5,0 procent jämfört med föregående år. Utfallet januari-oktober 2009 var 3,3 procent högre än under motsvarande period 2008. Antalet inkomna brottsmisstankar i bötesärenden ökade betydligt kraftigare än förväntat, medan antalet inkomna brottsmisstankar i våldsärenden och narkotikaärenden uppvisade en mindre ökning än enligt prognosen.

Utflödet från Åklagarmyndigheten har heller inte ökat i samma omfattning som prognostiserats. Prognosen för 2009 var en ökning på 4,1 procent. Under perioden januari-oktober 2009 stannade dock ökningen av antalet åtalsbeslut vid 1,1 procent jämfört med motsvarande period 2008. Det beror framför allt på att den prognostiserade ökningen av antalet åtalsbeslut i ekoärenden och våldsärenden uteblev.

TRENDFRAMSKRIVNING

Prognosen bygger på statistiska trendframskrivningar som huvudsakligen utgår från åren 2004-2009. Trendframskrivningar av inflödet har justerats med Polisens bedömning av utvecklingen av ärenden som redovisas till åklagare. Trendframskrivningarna av utflödet har dessutom korrigerats med de externa och interna faktorer som har bedömts påverka utvecklingen av åtalsbesluten. Resultatet har blivit prognoser över åtalsbesluten fram till 2013.

Vid beräkningen av 2009 års värden har utgångspunkten varit den procentuella skillnaden mellan inkomna brottsmisstankar under januari-oktober 2008 och samma period 2009. Denna procentuella skillnad har antagits bli densamma under november-december.

PROGNOS

PÅVERKANSAKTORER

Omvärldsfaktorer som påverkar inflödet till Polisen och därmed också till åklagare har analyserats i Polisens avsnitt. Dessa faktorer – liksom de som Polisen har bedömt kommer att påverka antalet ärenden som redovisas till åklagare – har tagits med i bedömningen av den förväntade utvecklingen av inkomna brottsmisstankar och antalet åtalsbeslut. Det är enbart de ytterligare externa och interna faktorer som bedöms påverka Åklagarmyndighetens utflöde, som beskrivs i detta avsnitt. En faktor, som inte tagits med i denna redovisning trots att den kan komma att påverka både antalet ärenden och vilka resurser dessa kräver är den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet. Arbetet har nyligen påbörjats och det är därför för tidigt att kunna bedöma hur denna kommer att falla ut. Ett framgångsrikt arbete bedöms dock kunna påverka resursbehoven både för Åklagarmyndigheten och andra myndigheter.

En rad faktorer som bedöms komma att påverka Åklagarmyndighetens effektivitet och därmed antalet åtalsbeslut under perioden fram till år 2013 har identifierats. Förändringar i effektiviteten får i första hand effekter på genomströmningstider och ärendebalanser, men på längre sikt också på antalet åtalsbeslut. Nedan beskrivs de faktorer som tros få störst påverkan på utflödet från myndigheten.

En modernare rättegång

Reformen En modernare rättegång bedöms innebära effektivitetsvinster i åklagarverksamheten genom den utökade möjligheten att avgöra mål på handlingarna. Reformen genomfördes den 1 november 2008 och kommer sannolikt att successivt få ett allt större genomslag i verksamheten.

Förundersökningsbegränsning

En ökad tillämpning av reglerna om förundersökningsbegränsning kan komma att innebära att resurser kan överföras till tyngre utredningar. En effekt av detta kan bli att de brottsmisstankar som går vidare i rättskedjan blir färre, men mer komplicerade.

Mängdbrottshanteringen

En särskild organisation för mängdbrottshanteringen kan komma att genomföras, vilket i så fall bedöms komma att förkorta genomströmningstiderna och öka produktivitet och effektivitet.

IT-samordning

Det pågående arbetet med en bättre IT-samordning mellan rättsväsendets myndigheter beräknas medföra effektivitetsvinster. Den stora vinsten kommer dock inte förrän i slutet av prognosperioden. Även internt pågår effektiviseringar genom IT-utveckling.

Ny personal

Åklagarmyndigheten har påbörjat en omfattande rekrytering av nya åklagare. Det innebär dels en kompensation för pensionsavgångar, men också en nettoökning av antalet åklagare inom myndigheten. Inledningsvis kan detta medföra ett ”kompetensglapp” från det att erfarna åklagare går i pension tills dess att de nya åklagarna är färdigutbildade.

Effektivare central styrning

En effektivare central styrning förväntas också öka Åklagarmyndighetens effektivitet. Den 1 mars 2009 genomfördes en rad förändringar i organisationen. Bland annat förstärktes ledningen och kontrollen av den operativa verksamheten genom tillsättandet av fyra områdesansvariga överåklagare. Dessa fungerar som en länk mellan kammarcheferna och riksåklagaren. Ett resultat av detta har varit en mer omfattande uppföljning och analys av verksamheten vid åklagarkamrarna, och redan på ett tidigt stadium sågs tendenser till förbättrade verksamhetsresultat.

Sammantaget

Eftersom inflödet huvudsakligen kommer från Polisen har Åklagarmyndigheten justerat sin prognos över antalet inkomna brottsmisstankar på motsvarande sätt som Polisen har justerat sitt utflöde (ärenden redovisade till åklagare). Det innebär att prognosen över inflödet har justerats i förhållande till trendframskrivningen i följande brottskategorier: våldsbrott, rån, bedrägeri med mera, trafikbrott, rattfylleri, narkotikabrott/varusmuggling och övriga brott. Efter denna justering bedöms inflödet öka med 18,6 procent under perioden 2009-2013 i stället för 14,0 procent enligt trendframskrivningen.

Prognosen över utflödet i form av antalet brottsmisstankar med åtalsbeslut har justerats utifrån de ovan beskrivna påverkansfaktorerna i följande brottskategorier: våldsbrott, sexualbrott, tillgreppsbrott, bedrägeri med mera, trafikbrott och rattfylleri. Efter denna justering bedöms utflödet öka med 11,7 procent under perioden 2009-2013 i stället för 9,8 procent enligt trendframskrivningen.

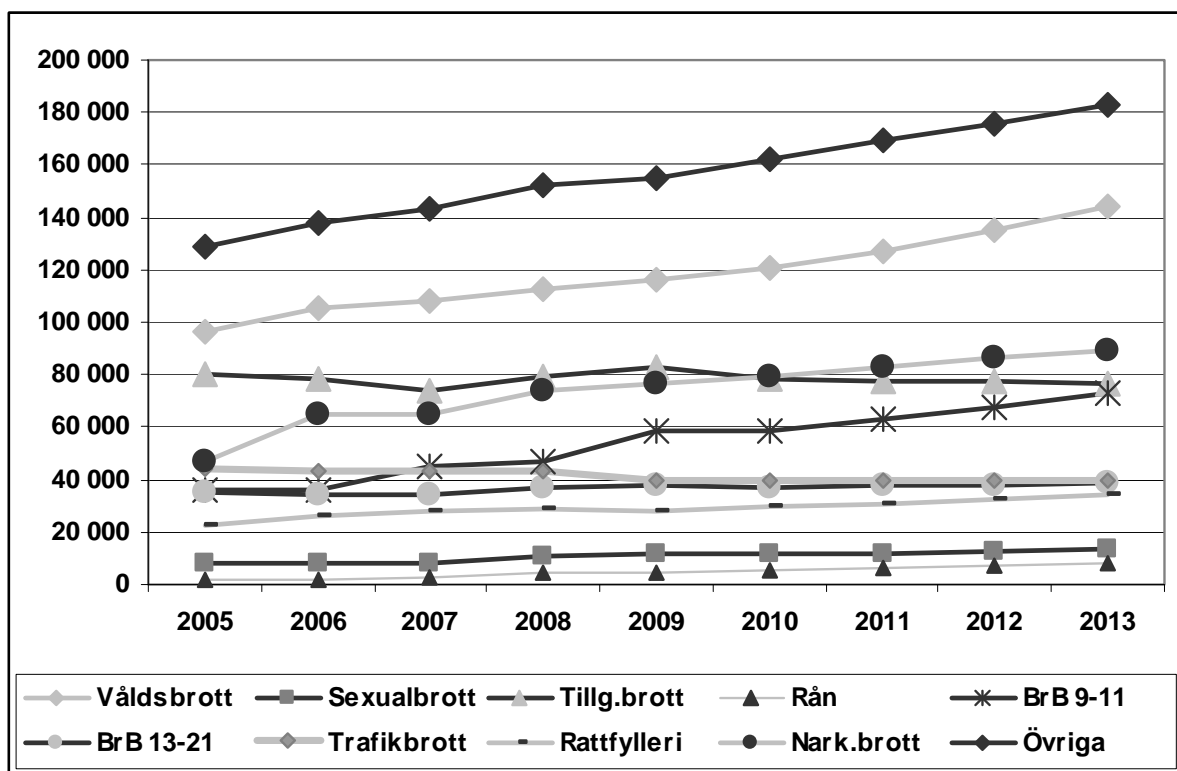
PROGNOS INFLÖDE

I tabell 16 visas den justerade trendframskrivningen, vilken utgör Åklagarmyndighetens prognos över inkomna brottsmisstankar fram till år 2013. Trendframskrivningen har justerats med hänsyn till Polisens bedömning av ärendeutvecklingen och ger följande antaganden för åren 2009-2013 för de olika brottstyperna. Avrundning av det förväntade antalet inkomna brottsmisstankar har skett till närmaste hundratal.

Tabell 14. Prognos för inkomna brottsmisstankar för perioden 2010-2013 samt ett skattat värde för 2009 och faktiska värden för åren 2005-2008.

Kategori	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Våldsbrott	96 010	105 230	107 850	113 023	115 800	120 300	126 800	134 700	144 400
Sexualbrott	8 267	8 265	8 534	10 596	11 900	11 400	12 100	12 800	13 400
Tillg.brott	80 054	78 605	73 884	79 327	82 500	78 200	77 800	77 300	76 900
Rån	1 710	1 544	2 815	4 315	4 900	5 600	6 600	7 500	8 400
BrB 9-11	36 378	35 802	45 284	46 684	58 900	58 700	63 300	67 900	72 600
BrB 13-21	35 085	34 414	33 980	37 157	37 600	37 200	37 700	38 100	38 600
Trafikbrott	43 843	43 470	43 086	43 630	39 500	39 800	39 500	39 500	39 800
Rattfylleri	22 165	25 703	27 498	29 194	27 800	29 800	31 000	32 500	34 300
Nark.brott	46 919	65 033	64 905	74 266	76 300	79 400	83 000	86 300	89 500
Övriga	129 138	138 220	143 352	152 516	154 800	162 200	169 000	176 000	183 000
Totalt	499 569	536 286	551 188	590 708	610 000	622 600	646 800	672 600	700 900

Figur 3. Antal inkomna brottsmisstankar 2005 - 2008 samt prognos 2009 - 2013.



Antalet inkomna brottsmisstankar avseende *våldsbrott* har varit stabilt över tid och fortsätter öka i ungefär samma takt även 2010-2013. I sexualbrott är variationerna större, delvis beroende på antalet brottsmisstankar i denna brottskategori är förhållandevis få. Enligt prognosen fortsätter antalet inkomna brottsmisstankar att öka, men inte i samma omfattning som under perioden 2004-2008.

Prognosen för *tillgreppsbrott* är att inflödet kommer att fortsätta att minska 2010-2013 i ungefär samma omfattning som det gjort 2005-2008.

Antalet *rån* ökade kraftigt under perioden 2005-2008. Prognosen är en fortsatt kraftig ökning 2010-2013. Man bör dock beakta att antalet brottsmisstankar i denna kategori är relativt få, vilket gör att enstaka ärenden med många brottsmisstankar kan få stort genomslag i statistiken.

För kategorierna *BrB 9-11*, *BrB 13-21* och övriga brott prognostiseras en fortsatt ökning 2010-2013. För *BrB 9-11* utgörs ökningen nästan uteslutande av brottsmisstankar avseende bedrägerier.

Antalet inkomna brottsmisstankar i *trafikbrott* låg på en stabil nivå under perioden 2004-2008. År 2009 ser inflödet ut att bli lägre än tidigare och väntas sedan ligga kvar på den nivån under perioden 2010-2013. För rattfylleri och narkotika prognostiseras en fortsatt ökning 2010-2013, men ökningstakten förväntas bli lägre än 2005-2008.

Sammantaget innebär det att ökningstakten för antalet inkomna brottsmisstankar förväntas bli lägre under perioden 2010-2013 än 2005-2008. Enligt prognosen ökar inflödet med nära 80 000 brottsmisstankar under perioden 2010-2013, jämfört med drygt 90 000 brottsmisstankar 2005-2008. Det beror framför allt på en lägre ökningstakt för inkomna brottsmisstankar avseende narkotikabrott. Procentuellt sett beräknas antalet *rån* öka mest. Antalsmässigt sker den största ökningen i våldsbrott.

Av det totala inflödet utgörs 9 procent av brottsmisstankar som gäller unga lagöverträdare (15-17 år). För ungdomsärenden finns särskilda krav på skyndsam handläggning.

PROGNOS UTFLÖDE

När det gäller prognosen över utflödet, det vill säga åtalsbesluten, har varje brottstyp analyserats med avseende på såväl Polisens prognoser som de viktigaste externa och interna faktorer som nämnts i föregående avsnitt. Därefter har antagandena om antalet åtalsbeslut de närmaste åren modifierats med hänsyn till den påverkan som faktorerna kan förväntas medföra.

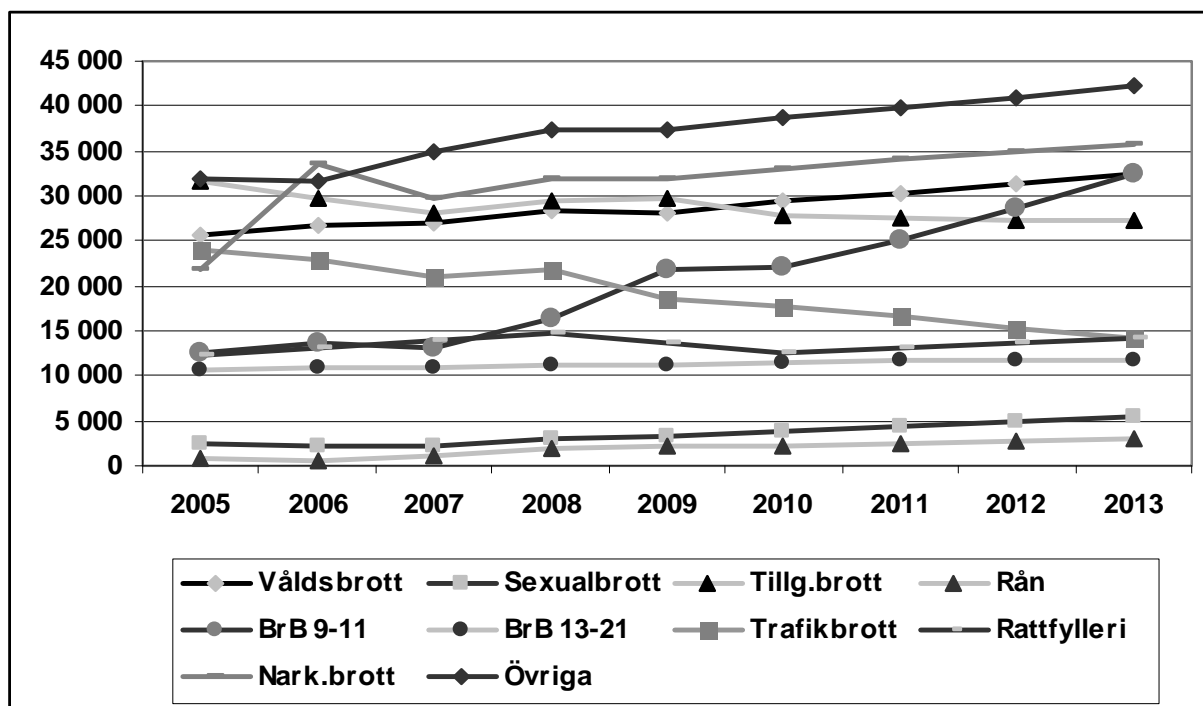
I tabell 17 redovisas Åklagarmyndighetens prognoser avseende brottsmisstankar som leder till åtal för de olika brottstyperna åren 2009-2013. Det prognostiserade antalet åtalsbeslut har avrundats till närmaste hundratal.

Tabell 15. Prognos för brottsmisstankar med åtalsbeslut för perioden 2010-2013 samt ett skattat värde för 2009 och faktiska värden för åren 2005-2008.

Kategori	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Våldsbrott	25 562	26 841	27 092	28 370	28 100	29 400	30 400	31 500	32 500
Sexualbrott	2 571	2 083	2 103	3 002	3 400	3 800	4 300	4 900	5 500
Tillg.brott	31 566	29 804	28 035	29 561	29 700	27 800	27 600	27 400	27 200
Rån	821	675	1 090	1 785	2 100	2 200	2 500	2 800	3 100
BrB 9-11	12 610	13 769	13 050	16 252	21 900	22 200	25 200	28 600	32 500
BrB 13-21	10 766	10 968	11 043	11 257	11 300	11 500	11 600	11 700	11 800
Trafikbrott	24 077	23 005	21 067	21 696	18 500	17 800	16 600	15 400	14 200
Rattfylleri	12 384	13 203	13 886	14 804	13 700	12 500	13 100	13 700	14 200
Nark.brott	21 784	33 603	29 628	31 797	32 000	33 100	34 000	34 900	35 700
Övriga	31 813	31 644	34 853	37 416	37 400	38 600	39 800	41 000	42 200
Totalt*	173 954	185 595	181 847	195 940	198 100	198 900	205 100	211 900	218 900

* Exklusive åtalsbeslut vid Ekobrottsmyndigheten.

Figur 4. Antal brottsmisstankar med åtalsbeslut 2005 - 2008 samt prognos 2009 - 2013.



Prognosen för *våldsbrott* innebär att antalet brottsmisstankar med åtalsbeslut kommer att fortsätta öka i ungefär samma takt som under perioden 2005-2008. För sexualbrotten innebär prognosen en högre ökningstakt 2010-2013 än under 2005-2008. Det relativa antalet brottsmisstankar innebär dock att prognosen för sexualbrott är osäkrare än den för våldsbrott.

För *tillgreppsbrotten* prognostiseras en fortsatt minskning 2010-2013. Minskningen blir dock lägre än under perioden 2005-2008.

Antalet *rån* som går vidare till åtal ökade kraftigt under perioden 2005-2008. Prognosen är en fortsatt kraftig ökning 2010-2013. Man bör dock beakta att antalet brottsmisstankar i denna kategori är relativt få, vilket gör att enstaka ärenden med många brottsmisstankar kan få stort genomslag i statistiken.

För kategorierna *BrB 9-11*, *BrB 13-21* och *övriga brott* prognostiseras en fortsatt ökning 2010-2013. För *BrB 9-11* utgörs ökningen nästan uteslutande av brottsmisstankar avseende bedrägerier.

Prognosen för *trafikbrott* är att antalet fortsätter att minska 2010-2013. För *rattfylleri* och *narkotika* prognostiseras en fortsatt ökning 2010-2013, men ökningstakten bedöms i likhet med inflödet mattas av jämfört med 2005-2008.

Sammantaget innebär prognosen att antalet brottsmisstankar med åtalsbeslut kommer att öka under perioden 2010-2013, dock i något långsammare takt än under 2005-2008. Enligt prognosen ökar utflödet med 20 000 brottsmisstankar under perioden 2010-2013, jämfört med 22 000 brottsmisstankar 2005-2008. Det beror framförallt på att antalet åtalsbeslut avseende narkotikabrott förväntas få en lägre ökningstakt. Antalet åtalsbeslut avseende bedrägerier beräknas öka mest, både procentuellt och antalsmässigt.

Antalet åtalade misstänkta *personer* uppskattas till cirka 95 900 år 2009. Uppskattningen har gjorts med ledning av andelen lagförda brottsmisstankar som lett till åtal. Andelen åtalade personer har antagits vara densamma. Prognosen bygger på att antalet åtalade personer kommer att fortsätta utvecklas i samma takt som antalet åtalade brottsmisstankar. Därmed beräknas antalet misstänkta personer med åtalsbeslut uppgå till cirka 106 800 år 2013, vilket skulle vara en ökning med cirka 10 900 jämfört med år 2009.

SKILLNAD MELLAN 2008 OCH 2009 ÅRS PROGNOSEN

I den förra prognosrapporten uppskattade Åklagarmyndigheten att både inflödet och utflödet de kommande åren skulle öka med i genomsnitt 5 procent per år. I årets rapport har myndigheten prognostiserat en försiktigare utveckling (knappt 4 respektive knappt 3 procent). En anledning är att ökningen 2009 inte har varit lika kraftig som väntat. Det beror också på att ökningstakten hos Polisen är lägre i årets prognos jämfört med den föregående, vilket påverkar Åklagarmyndighetens in- och utflöde. Vidare har metoden för framtagandet av prognosen utvecklats och är numera mer samstämmig mellan myndigheterna.

Tabell 16. Skillnad mellan 2008 och 2009 års prognos över inflöde av brottsmisstankar.

Brottsmisstankar							
Inflöde	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008-2012
Prognos 2008 ¹⁾	583 300	612 700	642 200	672 000	701 900		118 600
		5,0 %	4,8 %	4,6 %	4,4 %		20,3 %
Prognos 2009	590 700	610 000	622 600	646 800	672 600	700 900	81 900
		3,3 %	2,1 %	3,9 %	4,0 %	4,2 %	13,9 %

Tabell 19. Skillnad mellan 2008 och 2009 års prognos över utflöde av brottsmisstankar.

Utflöde	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008-2012
Prognos 2008 ¹⁾²⁾	212 700	221 500	232 300	244 800	257 600		44 900
		4,1 %	4,9 %	5,4 %	5,2 %		21,1 %
Prognos 2009	195 900	198 100	198 900	205 100	211 900	218 900	16 000
		1,1 %	0,4 %	3,1 %	3,3 %	3,3 %	8,2 %

1) Exklusive brottsmisstankar i A-ärenden.

2) Inklusiva brottsmisstankar från Ekobrottsmyndigheten.

SVERIGES DOMSTOLAR

BAKGRUND

Inflödet till tingsrätterna som avser verksamhet med anledning av brott utgörs i huvudsak av väckta åtal/stämningsansökningar samt därutöver av häkningsframställningar, ansökan om förordnande av of-fentlig försvarare och målsägandebiträde med mera. Inflödet kommer i stort sett uteslutande från åklagarmyndigheten. År 2008 inkom som exempel cirka 83 000 brottmål till tingsrätterna. Av dessa var endast några hundratal mål enskilda åtal och andra mål som inte initierats av åklagare. Dessa få mål bör man i detta sammanhang kunna bortse ifrån.

Det mått som används för att mäta inflödet till domstolarna som avser verksamheter med anledning av brott är antal *inkomna brottmål* (ett mål kan innehålla flera stämningsansökningar och flera personer samt flera brott). Domstolarnas utflöde utgörs i huvudsak av domar och slutliga beslut. Därutöver tillkommer vissa andra typer av avgöranden som är mindre frekvent förekommande. Det mått som används för att mäta utflödet är antal *avgjorda brottmål*. I grova tal är det omkring 80 procent av alla brottmål i tingsrätt som avslutas genom dom där en tilltalad eller flera tilltalade fälls till ansvar eller frias från brott. Resterande brottmål avgörs på annat sätt.

Statistiken som används för prognoserna hämtas ur en databas, SIV (Statistik I Verksamheten), som hämtar information från Vera (domstolarnas ärendehanteringssystem). Sedan årsskiftet 2008/2009 registrerar tingsrätterna brottmålen enligt följande: Bötesmål (brott med enbart böter i straffskalan), brott mot person (3-7 kap. brottsbalken), förmögenhetsbrott (8-10 och 12 kap. brottsbalken), ekonomisk brottslighet (brott mot 11 kap. brottsbalken, skattebrottslagen, aktiebolagslagen och lagen om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument) och övriga brottmål (resterande brottstyper). Tidigare registrerade tingsrätterna brottmålen som notariebrottmål respektive övriga brottmål.

METOD

I det följande behandlas inkomna respektive avgjorda mål i tingsrätt. Tingsrättens avgöranden kan överklagas till hovrätt (överklagandefrekvens 2008 var för brottmål 12 procent) och hovrättens avgöranden till Högsta domstolen (överklagandefrekvens 2008 var för brottmål 17 procent). I Högsta domstolen krävs prövningstillstånd för att domstolen ska ta upp saken till prövning. Utvecklingen vid hovrätterna och Högsta domstolen, som inte vidare berörs nu, förväntas med viss fördröjningseffekt motsvara förhållandena vid tingsrätterna, förutsatt att andelen överklagade brottmål förblir på en fortsatt konstant nivå.

BESKRIVNING OCH ANALYS AV DATA

Som nämnts ovan registreras brottmålen numera i fem kategorier: Bötesmål, brott mot person, förmögenhetsbrott, ekonomisk brottslighet och övriga brottmål. Då Domstolsverket saknar historik när det gäller den nya indelningen av brottmål, saknas förutsättningar för att redovisa såväl inflödet till tingsrätterna som utflödet från tingsrätterna uppdelat i enlighet med de nya kategorierna. Domstolsverket saknar möjligheter att redovisa uppgifter enligt Kriminalvårdens brottsindelning. Redovisningen sker – liksom i föregående års prognos - i den samlade kategorin brottmål.

Domstolsverket har fått Åklagarmyndighetens utflöde under 2004-oktober 2009 uppdelat på de målkattegorier (bötesmål, ekonomisk brottslighet, brott mot person, förmögenhetsbrott och övriga brottmål) Domstolsverket har tillgängliga från och med 2009.

Under 2008 års prognossamarbete antog Domstolsverket att den procentuella ökningstakt åklagarna redovisade för sitt utflöde också gällde tingsrätternas inflöde. I år har en djupare genomlysning av åklagarnas utflöde respektive tingsrätternas inflöde utförts. Det visar sig då att det finns en tydlig trend mot att antalet brottsmisstankar som leder till åtal per inkommet mål sjunkit under 2000-talet. Tingsrätternas inflöde ökade procentuellt mer än åklagarnas utflöde. År 2000 gick det 2,70 brottsmisstankar som leder till åtal per mål. År 2008 är motsvarande siffra 2,36. En tänkbar förklaring kan vara att antalet ”ett till ett relationer” mellan brottsmisstankar och mål ökat, det vill säga att ett mål i tingsrätt består av en person och en brottsmisstanke. Det torde vara vanligast i kategorin bötesmål, en målkategori som ökat kraftigt 2007-2008 och som fortsatt öka under 2009. En annan faktor som kan påverka relationen är ett ökat utnyttjande av förundersökningsbegränsning hos Åklagarmyndigheten. Under perioden 2004-2008 var den genomsnittliga utvecklingen av antalet brottsmisstankar som leder till åtal 3,1 procent per år, medan motsvarande utveckling för inkomna mål till tingsrätt var 5,1 procent per år. Med hänsyn tagen till detta anser Domstolsverket att den procentuella ökningstakten för inkomna mål kommer att fortsätta vara högre än för brottsmisstankar som leder till åtal.

UPPFÖLJNING

Inkomna mål

För 2009 prognostiserades en ökning med drygt fyra procent av de inkomna målen jämfört med föregående år. Detta motsvarar en prognos på 89 900 inkomna mål 2009. Antagandet baserades på 2008 års ökning av antalet inkomna mål, där ökningen skulle fortsätta året ut, vilket senare inte blev fallet. Det påverkade 2009 års prognos som därmed baserades på ett något för högt utgångsläge. Perioden januari-oktober 2009 ligger antalsmässigt något över 2008 års tio första månader, 72 263 inkomna mål jämfört med 70 059. Det motsvarar en ökning av inkomna brottmål med 3,1 procent jämfört med föregående år. En ökning med 3,1 procent per helår innebär att antalet inkomna mål 2009 hamnar på 85 600.

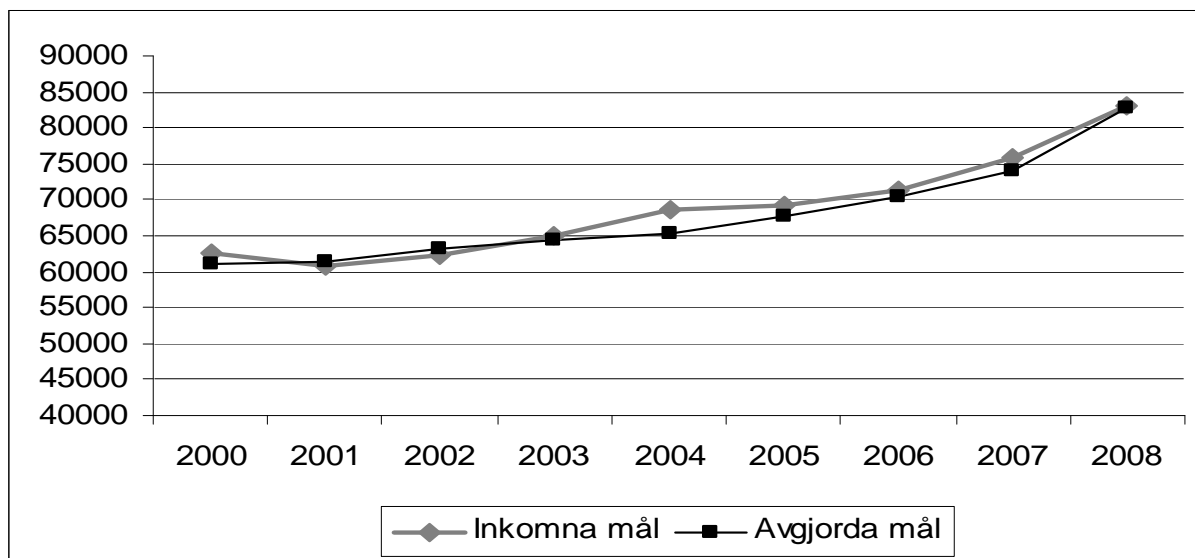
Avgjorda mål

För 2009 prognostiserades en ökning med fem procent jämfört med föregående år, det skulle motsvara drygt 87 000 mål. Antal avgjorda mål under sommarmånaderna juni och juli 2009 överstiger kraftigt samma månader 2008. Det gör att avgjorda mål för perioden januari-oktober 2009 ligger 3,5 procent över motsvarande period föregående år. Förutsättningar för den höga avgörandetakt under sommarmånaderna 2009 har ej funnits tidigare (avgörande av mål genom skriftlig handläggning). Det tillsammans med att antalet avgjorda mål var relativt högt under de sista månaderna 2008 gör att Domstolsverket antar att 2009 års antal avgjorda mål kommer hamna ytterligare något under prognos. Domstolsverket estimerar att 2009 års antal avgjorda mål kommer hamna på 85 000 mål, det vill säga en ökning med 2,8 procent jämfört med 2008.

TRENDFRAMSKRIVNING

Domstolsverket vill betona och ha som utgångspunkt för det fortsatta resonemanget det starka historiska sambandet mellan inkomna och avgjorda mål i tingsrätterna. Under 2000-talet finns en stark trend att inkomna och avgjorda mål följs åt och ligger antalsmässigt nära varandra i princip samtliga år. Vidare betonas den kraftiga ökning av inkomna och avgjorda mål som skedde 2008, då framförallt notariebrottmål (enklare mål) ökade kraftigt.

Figur 5. Inkomna och avgjorda brottmål åren 2000-2008.

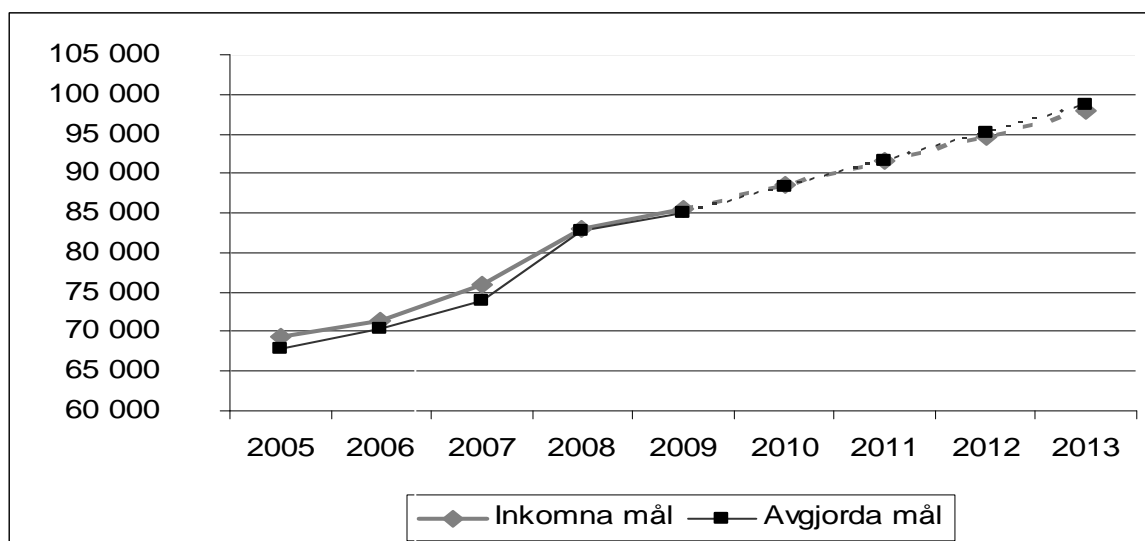


Domstolsverket har valt att basera sin trendframskrivning för de närmsta fyra åren på perioden 2005-2009. Vid beräkningen av trendframskrivningen har dock 2008 räknats om till att utgöra ett medelvärde av åren 2005, 2006, 2007 och 2009. Orsaken till detta är att utvecklingen 2008 avvek kraftigt från de övriga åren både sett till inkomna och avgjorda brottmål. Antalet inkomna brottmål 2009 har estimerats till 85 600 mål. Uppskattningen baseras på utvecklingen januari-oktober jämfört samma period 2008, en ökning med 3,1 procent. Antalet avgjorda brottmål 2009 estimeras till 85 000. Det motsvarar en procentuell ökning på 2,8 procent. Under perioden januari-oktober 2009 ökade antalet avgjorda brottmål med 3,5 procent jämfört samma månader 2008. Anledningen till att Domstolsverket inte valt samma beräkningsgrund som för inkomna brottmål är den stora ökningen av antalet avgjorda brottmål under sommarmånaderna 2009, som sannolikt till stor del förklaras av möjligheten att, enligt reformen En Modernare Rättegång, avgöra brottmål genom skriftlig handläggning. Domstolsverket antar att denna ökningstakt inte är representativ för 2009 som helår och väljer därför att skruva ner den procentuella ökningstakten för helår.

Inflödet till och utflödet från tingsrätterna

En trendframskrivning baserad på ovanstående tidsperiod skulle ge en årlig ökning av inkomna brottmål på 3,4 procent. Antalet inkomna brottmål skulle därmed öka med 14,2 procent, 12 200 mål, under perioden 2009-2013. En rent statistisk trendframskrivning baserad på ovanstående tidsperiod skulle ge en årlig ökning av avgjorda brottmål på 3,8 procent. Antalet avgjorda brottmål skulle därmed öka med 16,2 procent, 13 800 mål, under perioden 2009-2013.

Figur 6. Trendframskrivning över inkomna och avgjorda brottmål.



PROGNOS

PÅVERKANSAFKTORER

I detta avsnitt redogör Domstolsverket för de faktorer i omvärld respektive invärld som Domstolsverket anser har en påverkan på ärendeutflödet, det vill säga det antal mål tingsrätterna beräknas avgöra under perioden 2010-2013.

Inflödet till tingsrätterna från åklagarmyndigheten är givet och domstolarna kan inte genom prioriteringar eller på annat sätt påverka inflödet. De faktorer som påverkat inflödet och utflödet tidigare i rättskedjan, det vill säga vid polis respektive åklagare, behandlas inte vidare i detta avsnitt. Det är i stället i huvudsak faktorer som rör den egna verksamheten vid domstolarna som har övervägts då det gäller tingsrätternas möjligheter att hantera inflödet från åklagarmyndigheten. Det rör sig om såväl omvärldsfaktorer som Sveriges Domstolar inte kan styra, som om invärldsfaktorer som i olika utsträckning låter sig styras.

Under 2008 års prognossamarbete bedömde Domstolsverket att följande faktorer skulle påverka ärendeutflödet från tingsrätterna under perioden 2009-2012: Anslagsnivån, arbetsformer, IT-stöd, kompetensförsörjning, lagstiftning och ledning/styrning. Dessa faktorer påverkar utflödet även under perioden 2010-2013, men antas nu ligga i trenden. Beträffande två av faktorerna, nämligen IT-stöd och lagstiftning, bedömer Domstolsverket att innehållet i dem har förändrats på ett sådant sätt att de i årets prognossamarbete bör övervägas på nytt. Därutöver vill Domstolsverket framhålla ytterligare två faktorer, lågkonjunktur och sammansättningen av brottmålsinflödet, som kan påverka ärendeutflödet för tingsrätterna under perioden 2010-2013. De fyra faktorer som således antas påverka utöver trenden är:

Lagstiftning

Reformen En Modernare Rättegång (EMR) genomfördes den 1 november 2008. Reformen har redan nu påverkat ärendeutflödet i Sveriges Domstolar, i ett första skede framför allt genom den utökade möjligheten att avgöra brottmål på handlingarna. Reformen har emellertid inte varit i kraft tillräckligt länge för att de fulla effektivitetsvinsterna ännu kunnat utnyttjas. Domstolsverket gör bedömningen att EMR-reformen under de närmaste åren successivt kommer att få ett allt större genomslag och därmed påverka brottmåls hanteringen vid domstolarna i positiv riktning. Därutöver pågår ett intensivt arbete för att ytterligare rationalisera arbetet i domstolarna och för att effektivisera domstolsprocessen. Till exempel överväger en utredning behovet av särskilda åtgärder i de mål som kräver särskild snabbhet eller särskilda kunskaper i dömandet och hanteringen av ärenden i tingsrätt övervägs också. Beträffande brottmålsprocessen överväger regeringen en rad åtgärder. Det handlar bland annat om en förbättrad brottsutredningsverksamhet och

mer ändamålsenliga rättegångsregler, till exempel genom en förbättrad hantering av polisanmälningar, en effektiv samverkan och handläggning av mängdbrott och förundersökningsbegränsning. Vidare pågår insatser för att minska andelen inställda förhandlingar i domstol. Möjligheterna att öka lagföring genom strafföreläggande och att öka användningen av skriftlig handläggning i vissa brottmål övervägs också. Andra frågor som övervägs för att effektivisera brottmålsprocessen är att minska användningen av straffrätten och införa alternativa sanktioner samt vilka förutsättningar som finns för att ensamdomare ska kunna avgöra brottmål. Domstolsverket menar att de samlade lagstiftningsåtgärderna under hela perioden fram till och med 2013 kommer att innebära förbättrade förutsättningar att öka ärendeutflödet vid tingsrätterna.

Lågkonjunktur

I en lågkonjunktur ökar antalet tvistemål och konkurser, så även i den nu rådande konjunkturedgången. Under 2009 har antalet inkomna tvistemål ökat kraftigt och antalet inkomna konkursärenden uppvisar en mycket kraftig ökning. Det kan potentiellt få viss negativ effekt på antalet avgjorda brottmål. Avgörande är hur länge lågkonjunkturen pågår. Domstolsverket gör bedömningen att denna faktor kommer att ha en viss hämmande effekt på brottmålsutflödet under inledningen av prognosperioden, det vill säga under 2010 och 2011.

Sammanställningen av brottmålsinflödet

De senaste åren uppvisar en trend att antalet bötesmål utgör en allt större del av det totala brottmålsinflödet till tingsrätterna. Utvecklingen har fortsatt även under 2009. Förutsatt att trenden inte bryts utgör det en grund för en produktivitetshöjning vid tingsrätterna. Dessa mål kan i regel avgöras snabbt, inte minst mot bakgrund av införandet av EMR som möjliggör att målen avgörs genom skriftlig handläggning och generellt med en mindre resursinsats än för ett genomsnittligt brottmål.

IT-stödet

Informationsutbytet mellan myndigheterna i rättskedjan vid handläggningen av brottmål sker i dag till stor del manuellt. Sedan flera år samarbetar myndigheterna för att skapa ett elektroniskt flöde av information genom myndighetskedjan. En samordning och utveckling av informationsförsörjningen inom rättskedjan kommer att innebära många arbetsbesparande moment och därigenom ge stora effektivitetsvinster. Arbetet bedrivs inom Rådet för rättsväsendets informationsförsörjning (RIF-rådet). Efter beslut av regeringen leds arbetet inom RIF-rådet sedan den 15 mars 2009 av Regeringskansliet genom expeditionschefen vid Justitiedepartementet. En särskild enhet har inrättats vid justitiedepartementet för att hantera arbetet, som nu koncentreras till de myndigheter som har de största ärendevolymer i brottmålsprocessen, det vill säga Polisen, Åklagarmyndigheten, Sveriges Domstolar, Kriminalvården och Brottsförebyggande rådet. Särskilda medel har också avsatts för att bedriva arbetet under åren 2010-2012. Arbetet kommer att under de närmaste åren särskilt intensifieras för dessa myndigheter. Målet är att senast den 31 december 2011 införa ett strukturerat informationsflöde framåt i rättskedjan för dessa myndigheter och det bör, enligt Domstolsverkets bedömning, redan 2013 påverka ärendeutflödet från tingsrätterna i positiv riktning.

Sammantaget gör således Domstolsverket bedömningen att faktorerna lagstiftning, sammansättningen av brottmålsinflödet samt IT-stöd kommer att påverka ärendeutflödet positivt, medan faktorn lågkonjunktur kommer att ha en viss negativ påverkan på ärendeutflödet.

PROGNOS INFLÖDE – INKOMNA MÅL

Sett till tingsrätternas inflöde, inkomna brottmål, väljer Domstolsverket att justera trendframskrivningen utifrån den relation mellan Åklagarmyndighetens utflöde och tingsrätternas inflöde som tidigare redogjorts för. Domstolsverket antar att utflödet från Åklagarmyndigheten och den trend med färre antalet brottsmisstankar per inkommet mål ytterligare bidrar till den ökande trendframskrivning som tidigare redovisats, med mellan 0,3 och 1 procent. Sammantaget skulle detta resultera i en ökning från år 2009 till 2013 med knappt 15 000 inkomna brottmål, 17 procent. Antalet brottsmisstankar som leder till åtal per inkommet brottmål antas 2013 vara 2,18 jämfört med 2,36 år 2008.

Tabell 17. Prognos över inkomna mål.

Inkomna mål									
Kategori	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Brottmål	69 200	71 400	75 900	83 000	85 600	88 800	92 300	96 300	100 500

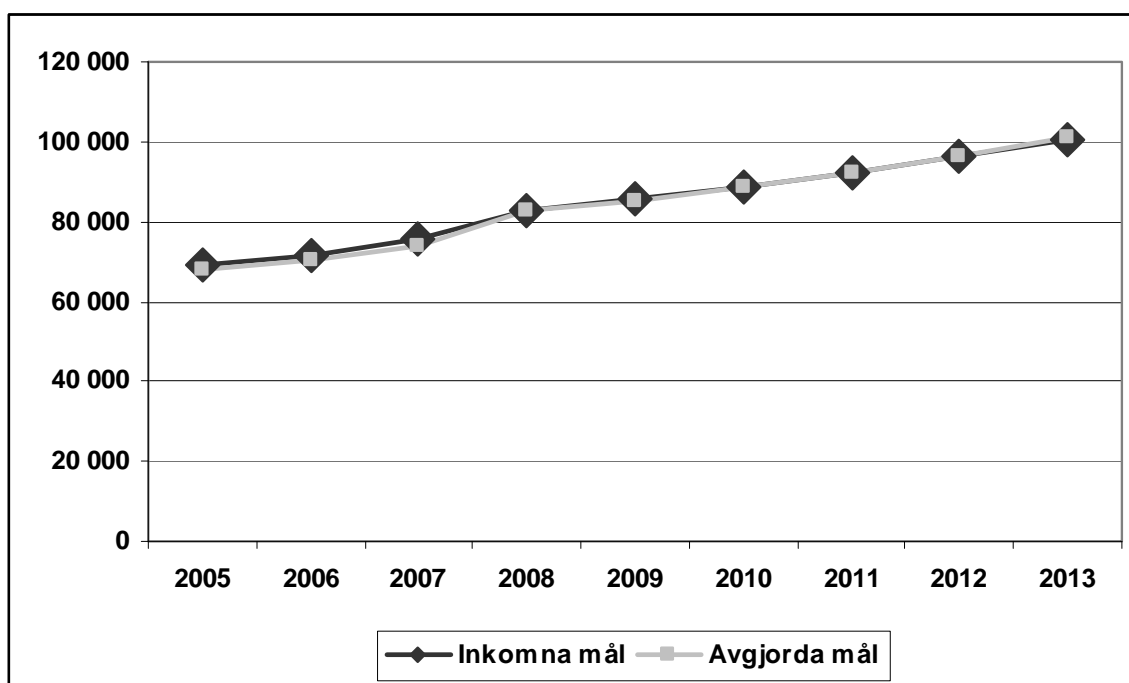
PROGNOS UTFLÖDE – AVGJORDA MÅL

Sett till tingsrätternas utflöde, avgjorda brottmål, väljer Domstolsverket att justera trendframskrivningen utifrån de om- och invärlds faktorer som tidigare redogjorts för. Domstolsverket antar att faktorerna ytterligare bidrar till den ökande trendframskrivning som tidigare redovisats med mellan 0,5 och 1 procent. Flertalet av de faktorer Domstolsverket valt ut pekar på en ökning under perioden. Lagstiftning och den ändrade sammansättningen av brottmålsinflödet bedöms påverka under hela perioden, medan IT-stödet förväntas ge effekt först under 2013. Under de två första åren av perioden väntas påverkansfaktorn lågkonjunktur ge en viss negativ effekt på tingsrätternas utflöde. Sammantaget skulle detta resultera i en ökning från år 2009 till år 2013 med drygt 16 000 avgjorda brottmål, 19 procent.

Tabell 18. Prognos över avgjorda mål.

Avgjorda mål									
Kategori	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Brottmål	67 800	70 500	73 900	82 700	85 000	88 700	92 500	96 500	101 200

Figur 7. Antal inkomna och avgjorda brottmål 2005 - 2008 samt prognos 2009 – 2013.



SKILLNAD MELLAN 2008 OCH 2009 ÅRS PROGNOSEN

Såväl för inkomna som för avgjorda mål skiljer sig prognosen i årets rapport från prognosen i 2008 års rapport. Prognosen i årets rapport är lägre både sett till antal och procentuell utveckling för perioden 2008-2012. Orsakerna är flera. År 2009 kommer inte att nå upp till den prognostiserade utvecklingen i 2008 års rapport. Vidare har både Polisen samt Åklagarmyndigheten en lägre ökningstakt i årets rapport, något som påverkar Domstolsverkets in- och utflöde. I årets prognossamarbete har själva metoden för framtagandet av prognosen utvecklats och är numera mer samstämmig mellan myndigheterna. Det finns i årets rapport ett större fokus och en klarare gräns mellan vilka faktorer som antas ligga i trendframskrivningen och som ytterligare påverkar inflödet respektive utflödet. Det har lett till att ett antal faktorer som i förra årets rapport antogs ytterligare påverka Domstolsverkets trendframskrivning nu redan antas finnas i rådande trend. Beträffande inflödet har Domstolsverket i år dessutom en mer genomarbetad metod för att räkna på relationen mellan Åklagarmyndighetens utflöde samt Domstolsverkets inflöde. Nämnas bör också att 2008 års utfall, framförallt för inkomna mål, överestimerades i 2008 års rapport, något som påverkar det antalsmässiga resultatet för perioden.

Tabell 19. Skillnad mellan 2008 och 2009 års prognos över inflöde av brottmål.

Ärendeinflöde	Brottmål						2008-2012
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Prognos 2008	86 300	89 900 4,1 %	94 300 4,9 %	99 400 5,4 %	104 000 5,3 %		17 700 20,5 %
Prognos 2009	83 000	85 600 3,1 %	88 800 3,7 %	92 300 3,9 %	96 300 4,3 %	100 500 4,4 %	13 300 16,0 %

Tabell 203. Skillnad mellan 2008 och 2009 års prognos över utflöde av brottmål.

Ärendeutflöde	Brottmål						2008-2012
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Prognos 2008	83 600	87 800 5,0 %	92 600 5,5 %	97 700 5,5 %	104 000 6,5 %		20 400 24,4 %
Prognos 2009	82 700	85 000 2,8 %	88 700 4,3 %	92 500 4,3 %	96 500 4,3 %	101 100 4,8 %	13 800 16,7 %

KRIMINALVÅRDEN

BAKGRUND

Kriminalvården är den sista länken i rättskedjan, vars främsta uppgift är att verkställa de av domstolarna utdömda påföljderna. Kriminalvården omfattar i dag vid ett givet tillfälle cirka 4 700 klienter i anstalt, cirka 1 800 i häkte och cirka 14 300 i frivården. Men på årsbasis (exklusive häkte) hanteras cirka 38 000 klienter.

Som framgår av de föregående kapitlen i denna rapport om de tidigare delarna av rättskedjan, förväntas Polisen öka antalet redovisade ärenden till åklagare, åklagarna förväntas väcka fler åtal och domstolarna förväntas avgöra betydligt fler brottmål. Hur ärendetrycket genom rättskedjan och ett ytterligare antal faktorer kommer att påverka Kriminalvården belyses i detta kapitel.

METOD

Kriminalvården har långvarig erfarenhet av att göra bedömningar, uppskattningar och prognoser över det framtida behovet av platser i anstalt eller häkte. Sedan 1990-talet har Kriminalvården haft i uppdrag av regeringen att varje år lämna prognoser för antalet klienter tre till fyra år framåt i tiden. Uppgifter om Kriminalvårdens klienter hämtas i huvudsak från de klientadministrativa systemen. Under åren har flera olika prognosmodeller använts, som exempel kan nämnas Kriminalvårdens egen modell, glidande medelvärden, regressioner, ARIMA-modeller samt kombinationer av de olika modellerna. Kriminalvården har genom åren kvartalsvis följt upp de prognoser som publicerats. Under 2009 har en särskild sammanställning i en PM genomförts; *Uppföljning av prognoser och identifiering av orsaker till skillnader mellan prognos och utfall*. Träffsäkerheten hos prognoserna har under åren varierat. I 2009 års prognosarbete har lärdomar och erfarenheter från uppföljningen tagits tillvara. Sedan föregående prognosrapport bygger prognoserna på ett rättskedjeperspektiv som innebär enklare beräkningar och trendframskrivningar, men som baserar sig på kunskapen om sambanden inom rättskedjan. Som tidigare nämnts är en av nyheterna i rapporten att det finns en gemensam indelning av brotten i samtliga led utom för domstolarna.

BESKRIVNING OCH ANALYS AV DATA

Kriminalvården har tagit tillvara prognoser från tidigare led i rättskedjan och skapat relationer med kriminalvårdsdata. Relationerna mellan avgjorda mål i tingsrätterna och personer dömda till fängelse bygger på dataserier från 1999 till 2008 och är hämtade från Kriminalstatistiken och data från Domstolsverket.

För att transponera avgjorda brottmål till antalet dömda personer måste man titta på relationen mellan avgjorda brottmål och antalet dömda personer. Historiskt har antalet dömda personer minskat i förhållande till antalet avgjorda brottmål. Trenden antas fortsätta, antalet avgjorda brottmål i förhållande till antalet dömda personer minskar från 83 procent till 80 procent. På detta sätt beräknas således antalet dömda personer i domstol.

Andelen av de som döms i domstol till fängelse har under 2000-talet varierat, mellan 26 och 20,5 procent (cirka 26 procent av de som döms i domstol döms till en frivårdspåföljd). Ett antagande om trenden är svårt då det inte finns en given trend, därför har Kriminalvården antagit samma värde som 2008 under hela prognosperioden, 20,5 procent döms till fängelse. Detta innebär att antalet personer dömda till fängelse nu är framräknat.

Av de som döms till fängelse tas inte alla in i anstalt, utan en del avtjänar sin fängelsepåföljd via intensivövervakning med elektronisk kontroll (IÖV). Andelen av de fängelsedömda som tas in i anstalt har varierat mellan 69 och 73 procent under de senaste åren. Kriminalvården har därför antagit att 71 procent av de fängelsedömda kommer att tas in i anstalt.

På detta sätt har det skapats en relation som gör att det är möjligt att utifrån Domstolsverkets prognoser skapa ett framtida inflöde av nyintagna i anstalt.

Via en regression har Kriminalvården beräknat relationen mellan inflödet av nyintagna och medelantalet klienter i anstalt. Beräkningarna baseras på historiska data från 1999 till 2008. Relationen används för att prognostisera medelantalet klienter i anstalt per år under prognosperioden. I relationen mellan dessa variabler samt i trenden ligger en ökning av alternativa påföljder till fängelse, exempelvis IÖV och utsluss.

Det finns ett tydligt samband mellan de alternativa påföljderna och fängelsepopulationen, ökar antalet klienter i IÖV och utsluss minskar fängelsepopulationen och vice versa.

Kriminalvården använder dessutom kunskapen om förändringar i brottstrukturen som har prognostiserats i tidigare led i rättskedjan, eftersom olika typer av brott har olika tyngd inom Kriminalvården. För att beräkna inflödet av nyintagna per huvudbrott används Åklagarmyndighetens prognos för utflödet av brottsmisstankar per huvudbrott och Kriminalvården gör antagandet att nyintagna har samma fördelning på huvudbrott som år 2008. Detta har sedan anpassats till prognosen över nyintagna som baserats på Domstolsverkets prognos av avgjorda brottmål. Båda dessa bryggor kommer till liknade resultat för totalt antal nyintagna per år under perioden 2010-2013.

UPPFÖLJNING

Prognosen 2008 för det totala antalet klienter och utfallet stämmer väl överens. Antalet fängelsedömda når inte medeltalet om 5 100 fullt ut. Utfallet är i genomsnitt 150 klienter lägre än prognosen. Den förväntade uppgången under våren blev inte lika stor som beräknad. Prognosen för häktade är som utfallet. Trots att prognosen för frivårdspåföljderna totalt inkluderade en stor ökning är utfallet väsentligt högre än prognostiserat. Ökningen inom frivården består av ett ökat antal domar till ren skyddstillsyn och skyddstillsyn med samhällstjänst, som ökat mer än prognostiserat. Inom ren skyddstillsyn är det främst äldre (40-50 år) dömda för rattfylleri som har ökat och skyddstillsyn med samhällstjänst där det ökade antalet består av yngre (20-30 år) dömda för våldsbrott, rattfylleri och narkotikabrott.

TRENDFRAMSKRIVNING

Trendframskrivningen av inflödet av nyintagna i anstalt är som tidigare beskrivits en funktion av två bryggor, dels mellan avgjorda brottmål och fängelsedömda, dels mellan brottsmisstankar per huvudbrott och nyintagna. Kriminalvården har inte gjort några egna antaganden om ökning eller minskningar av antalet nyintagna, utan det är ett resultat av vad som prognostiserats i tidigare led i rättskedjan. Jämfört med 2009 beräknas antalet nyintagna öka med cirka 1 500 klienter till 2013, vilket motsvarar en ökning med 15 procent. I tabellen nedan visas antalet nyintagna per huvudbrott, baserat på Åklagarmyndighetens prognos över brottsmisstankar och det prognostiserade antalet avgjorda brottmål. Som framgår av tabellen beräknas pågående trender att fortsätta. Det medför att antalet nyintagna klienter dömda för våldsbrott, sexualbrott, rån och narkotikabrott kommer att öka, medan tillgreppsbrott och övriga trafikbrott kommer att minska. Våldsbrott, sexualbrott, rån och narkotikabrott är ofta tunga brott för Kriminalvården eftersom strafftiderna är långa. Enligt denna prognos blir brottstrukturen allt tyngre för Kriminalvården.

Tabell 24. Nyintagna i anstalt per huvudbrott 2005 – 2008 samt trendframskrivning 2009 – 2013.

Huvudbrott	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Våldsbrott	1 828	1 748	1 815	1 928	1 875	2 018	2 098	2 178	2 257
Sexualbrott	331	364	314	374	418	484	548	619	694
Tillg. brott	1 798	1 617	1 555	1 500	1 481	1 423	1 420	1 416	1 409
Rån	455	421	420	430	498	539	612	686	759
BrB 9-11	683	662	493	501	663	691	788	898	1022
BrB 13-21	909	841	795	880	870	905	919	933	945
Trafikbrott	787	719	597	624	523	517	485	452	417
Rattfylleri	1 250	1 210	1 094	1 196	1 088	1 019	1 076	1 127	1 170
Nark.brott	2 068	2 280	2 247	2 341	2 319	2 457	2 542	2 619	2 684
Övriga	546	560	494	593	582	617	639	661	682
Totalt	10 655	10 422	9 824	10 367	10 303	10 620	11 012	11 418	11 822

Utifrån nyintagna i tabellen ovan har det gjorts en linjär regression som uppskattar medelantalet fängelsedomda vilket redovisas i tabellen nedan.

Tabell 25. Medelantalet fängelsedomda 2005 – 2009 samt trendframskrivning 2010 – 2013 (avrundade siffror).

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Fängelsedomda	5 230	5 135	4 950	4 914	4 950	4 980	5 165	5 350	5 550

År 2013 beräknas det enligt modellskattning i genomsnitt vara 600 fler fängelsedomda jämfört med 2009, vilket motsvarar en ökning på 12 procent.

PROGNOS

PÅVERKANSFAKTORER

De beräkningar som hittills har redovisats är enbart ett resultat av de tidigare leden i rättskedjan. I detta avsnitt kommer det att diskuteras om det finns ytterligare påverkansfaktorer i vår omvärld eller internt inom Kriminalvården som har en inverkan på prognosresultatet. För Kriminalvården är det viktigt att visa på risker genom att även presentera påverkansfaktorer som är osäkra, och i dag inte bedöms direkt påverka prognosen. Däremot, om en påverkansfaktor utvecklas på ett sätt som inte går att bedöma med bästa tillgängliga kunskap i dag, skulle det kunna få stora konsekvenser för prognosen och för Kriminalvården.

Kriminalisering och preskription

Det finns ett förslag om att förlänga preskriptionstiderna för allvarliga brott som mord, försök till mord eller dråp. Ändringarna föreslås även ge verkan för begångna brott som vid lagens ikraftträdande ännu inte har preskriberats.

Stalkningsutredningen har i sitt betänkande Stalkning – ett allvarligt brott (SOU 2008:81) bland annat föreslagit en kriminalisering av stalkning och möjlighet att övervaka kontaktförbud (nuvarande besöksförbud) elektroniskt. Utredningen har vidare föreslagit att ett nytt brott, olaga förföljelse, införs. Den som gör sig skyldig till olaga förföljelse ska kunna dömas till fängelse i högst två år. För grova fall föreslås straffet vara fängelse lägst sex månader och högst fyra år. Samtidigt påpekar utredningen att det nya brottet bara innebär att redan kriminaliserade beteenden beaktas i sin helhet.

Sammantaget görs bedömningen att de ovan nämnda förslagen kommer att ha inverkan på Kriminalvården om de realiserar, men det ger ingen anledning att justera prognosen.

Internationalisering

Internationaliseringen påverkar också Kriminalvården. Många intagna har utvisning i domen, talar andra språk än svenska, och en del har även koppling till internationell organiserad brottslighet. Kriminalvården försöker överföra personer dömda till utvisning till respektive hemländer i så stor utsträckning som möjligt. Möjligtvis kan en kommande lag om en europeisk verkställighetsorder underlätta en del av överföringarna och på så sätt frigöra platser. Det gäller således även svenska medborgare som sitter i utländska fängelser inom EU. Färre torde dock återföras till Sverige än vad som överlämnats till annat land för verkställighet. En europeisk verkställighetsorder kan innebära att handläggningstiden avsevärt kan förkortas. Det är svårt att avgöra när en förändring av den här arten kan genomföras. Det skulle kunna ge effektivitetsvinster för Kriminalvården, men just nu finns det inga skäl att justera volymerna i klientprognosen för fängelsedömda.

Utredningar

Det pågår en mängd utredningar som kan ha en inverkan på olika sätt på Kriminalvården. I juli 2008 tillsattes en statlig utredning (dir. 2008:93) för att göra en översyn av lagen om psykiatrisk tvångsvård och lagen om rättspsykiatrisk vård. Utredningen ska redovisas senast den 1 juni 2010. Enligt utredningsdirektiven ska utredaren analysera lämplighet och behov av att kunna bedriva psykiatrisk tvångsvård inom Kriminalvården och hur det behovet kan förväntas påverkas av att rättspsykiatrisk vård tas bort som straffrättslig påföljd. Utredaren ska vidare analysera, om ett genomförande av en större reform med utgångspunkt i Psykansvarskommitténs förslag, kan medföra ökade förväntningar eller krav på psykiatrisk vård för personer som genomgår en frihetsberövande påföljd och som har en psykisk sjukdom samt vilka konsekvenser detta kan få för till exempel Kriminalvården respektive landstingen. I dagsläget döms omkring 300 personer om året till rättspsykiatrisk vård. Huvuddelen av dessa kan komma att behöva beredas plats inom Kriminalvården. Dessa 300 personer och deras eventuella platsbehov inom Kriminalvården inkluderas inte i den här framtagna prognosen.

Regeringen tillsatte 2008 också en utredning om en översyn av missbruks- och beroendevården. Hur missbruket och missbruks- och beroendevården utvecklas i samhället har stor betydelse för Kriminalvården, eftersom en stor del av brottsligheten är narkotikarelaterad. En stor andel av de intagna i Kriminalvården är narkotikamissbrukare, blandmissbrukare eller missbrukar alkohol. Utredningen ska bland annat belysa ansvarsfördelningen för missbruks- och beroendevården och göra detta tydligt för att säkerställa att personer med missbruk och beroende får de insatser de behöver. Andra frågor som också diskuteras i utredningen är bland annat certifiering av vårdgivare och tvångsvårdens innehåll. Översynen ska också utreda Kriminalvårdens roll och möjlighet att i samverkan med huvudmännen kunna stärka samarbetet för att klienterna ska erbjudas en adekvat behandling. Slutbetänkande från utredningen lämnas hösten 2010. Kriminalvården gör bedömningen att översynen inte kommer att påverka volymen i prognosen.

Kriminalvårdens effektivitet har granskats i tre utredningar SOU 2008:71 Uppföljning av kriminalvårdens effektiviseringsarbete, SOU 2009:13 Effektiviteten i Kriminalvårdens lokalförsörjning och SOU 2009:80 Kriminalvården – ledning och styrning. Kriminalvården bedömer i dagsläget att ingen av utredningarna har någon påverkan på klientprognoserna.

Straffnivåutredningen har haft till uppgift att föreslå ändringar i lagstiftningen som syftar till att åstadkomma en skärpt syn på allvarliga våldsbrott. I sitt betänkande Straff i proportion till brottets allvar (SOU 2008:85) föreslår utredarna att straffen för allvarliga våldsbrott ska skärpas genom att det vid straffmätningen särskilt ska beaktas om ett brott har inneburit ett allvarligt angrepp på någons liv, hälsa eller trygghet till person. Utredningen har vidare föreslagit att straffskalorna för dråp, misshandel, grov misshandel, fridskränkning, rån, grovt rån och utpressning ska skärpas. Utredningens förslag innebär även att rätten, när straffet mäts ut, ska ta större hänsyn till om det finns försvårande eller förmildrande omständigheter. Återfall i brott ska leda till strängare straff på ett mer konsekvent sätt än tidigare. Som utredningen anför, är den sammantagna effekten av förslagen svår att förutsäga, eftersom den ytterst beror på hur domstolarna tillämpar lagstiftningen. Utredningen har dock uppskattat att antalet utdömda fängelseår kan förväntas öka med 620. Med hänsyn till reglerna om villkorlig frigivning efter två tredjedelar av strafftiden, skulle det innebära ytterligare cirka 410 år som ska verkställas i anstalt. Kriminalvården utgår i sina prognoser från utredningens konsekvensanalys. I praktiken kommer det dock att ta viss tid innan utredningens förslag får genomslag. Om de nya reglerna i enlighet med utredningens förslag träder i kraft den 1 juli 2010, bedömer Kriminalvården att det skulle tillkomma i genomsnitt 25 fängelsedömda 2011, 75 klienter 2012, och 175

klienter 2013. Vilket är en betydande skillnad jämfört med föregående prognos då i stort sett hela effekten togs ut under 2011 och 2012.

En översyn av påföljdssystemet (SOU 2009:60) pågår. Uppdraget ska redovisas i maj 2012. En stor del av direktiven handlar om att minska fängelse som påföljd och utredaren ska föreslå andra straffrättsliga ingripanden. Utredningen kommer att få stor betydelse för framtidens kriminalvård och inriktningen är att minska antalet fängelsestraff under ett år och ersätta dessa med andra påföljder eller kombinationer av påföljder. Utredningen kommer säkerligen påverka antalet klienter i anstalt men Kriminalvården bedömer att detta inte kommer att ske inom denna prognosperiod.

Statsmakterna har ännu inte tagit slutlig ställning till Kriminalvårdskommitténs alla förslag i betänkandet Framtidens kriminalvård (SOU 2004:54) om en ny kriminalvårdslag eller Häktesutredningens förslag i betänkandet Ny häkteslag (SOU 2006:17). De inslag i betänkandet Framtidens kriminalvård som har volympåverkande inslag är redan genomförda i form av lagstiftning av olika former av utsluss. Kriminalvården gör bedömningen att eventuell ny kriminalvårdslag inte kommer att påverka nuvarande prognos.

Sammantaget pågår en del utredningar och andra är klara. Av dessa är det endast Straffnivåutredningen som påverkar denna prognos.

Övriga externa påverkansfaktorer

Kriminalvården tenderar att bli mer kriminalpolitiskt intressant och enskilda händelser kan komma att påverka verksamheten i Kriminalvården på både kort och lång sikt. Attityder till kriminalitet och kriminella är av betydelse för Kriminalvårdens verksamhet, eftersom det allmänna rättstänkandet kan påverka kriminalpolitiken som i sin tur kan påverka förutsättningarna för Kriminalvården. På sikt kan även attityder till olika typer av läkemedelsbehandling inom såväl missbruksvården som den psykiatriska vården i viss utsträckning påverka Kriminalvården.

Tekniken skulle kunna göra det möjligt att ytterligare utveckla och förstärka alternativ till fängelse, genom exempelvis intensivövervakning med elektronisk kontroll i kombination med GPS.

Eventuella ändringar av praxis eller avgöranden i Högsta Domstolen, det vill säga om påföljderna för brott förändras i praktiken, kan få stora konsekvenser. Eventuella förändringar är svåra att förutse.

Förändringar av brottlighetens sammansättning och grovhet påverkar Kriminalvården. Polisen redovisar i tabell 15 att antalet grova våldsbrott och övriga brott mot person redovisade till åklagare ökat mellan 2005 och 2009 med 23 procent. Jämförs antalet klienter i anstalt som är dömda för mord eller dråp, så har det mellan 1995 och 2008 skett mer än en fördubbling av antalet klienter. Andelen dömda för mord eller dråp av det totala antalet inskrivna klienter har ökat från 5 procent 1995 till 10 procent 2008. I princip är i dag var tionde intagen i anstalt dömd för fullbordat eller försök till mord eller dråp.

Studeras tabell 24 som visar antalet nyintagna per huvudbrott framgår det att det är de för Kriminalvården tunga brotten som ökar. Det kan diskuteras om denna utveckling redan ligger i den pågående trenden och prognoserna tar hänsyn till detta fullt ut. Det görs dock ingen justering för detta i nuvarande prognos.

Interna påverkansfaktorer

De två främsta interna påverkansfaktorer som kan påverka antalet klienter inom Kriminalvården och dess olika delar, är nyttjandet av olika former av utsluss och hanteringen av dömda klienter som är på fri fot (klienter som inte har varit häktade). Lagstiftningen ändrades 2007 och det medgav utökade möjligheter till utsluss. Sedan dess har utslussaktiviteterna ökat och denna prognos antar att utvecklingen fortsätter.

Det bedöms att i hanteringen av dem som döms till fängelse och som inte är häktade utan är på fri fot finns en potential att effektivisera. Möjligheten finns i dag att korta tiden från verkställbar dom till påbörjande av påföljd antingen i form av inställelse i anstalt eller påbörjad IÖV-övervakning. Det finns olikheter i landet hur hanteringen fungerar. Totalt sett bedöms en effektivisering vara möjlig.

PROGNOS FÄNGELSEDOMDA, HÄKTADE OCH FRIVÅRDSPÅFÖLJDER OCH TOTALT ANTAL KLIENTER

I tabellen nedan redovisas prognos över fängelsedömda både inklusive och exklusive påverkansfaktorer. Prognosen exklusive påverkansfaktorer, är enbart den beräknade effekten av det som föregår Kriminal-

vården i rättskedjan. Prognosen som är inklusive påverkansfaktorer tar dessutom hänsyn till Straffnivåutredningen. Straffnivåutredningen står för hela ökningen 2011 till 2013, det vill säga totalt 175 klienter i genomsnitt för perioden. Ökningen mellan 2009 och 2013 är 12 procent exklusive påverkansfaktorer och 16 procent inklusive.

Tabell 26. Fängelsedömda 2005 – 2009 samt prognos 2010 – 2013 inklusive och exklusive påverkansfaktorer.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Prognos inkl. påverkansfaktor	5 230	5 135	4 950	4 914	4 950	4 980	5 190	5 425	5 725
Prognos exkl. påverkansfaktor	5 230	5 135	4 950	4 914	4 950	4 980	5 165	5 350	5 550
Effekteter av påverkansfaktorn							25	75	175

I 2008 års prognosrapport beräknades antalet häktade vara en relation som baserar sig på en andel av medelantalet fängelsedömda. I en dataserie mellan 1999-2009 är förhållandet mellan antalet fängelsedömda i genomsnitt per år och genomsnittet antal häktade stabilt över tiden på cirka 30 procent. Kriminalvården gör antagandet att denna relation kommer att gälla även under denna prognosperiod. En invändning kan vara att straffnivåutredningen med längre straff kommer att påverka antalet häktade. Argument mot detta kan vara att straffnivåutredningen utgör en förhållandevis liten andel av det totala antalet fängelsedömda och om strafftiderna blir längre blir det också troligtvis fler brott som kan bli skäl för häktningar. Eftersom påverkansfaktorerna har medfört att antalet fängelsedömda ökat så påverkar det prognosen för antalet häktade som visas i diagrammet nedan.

Tabell 27. Häktade 2005 – 2009 samt prognos 2010 – 2013.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Häktade	1 499	1 544	1 458	1 452	1 485	1 495	1 560	1 630	1 720

Antalet häktade beräknas öka mellan 2009 till 2013 med 235 klienter i genomsnitt, vilket motsvarar 16 procent.

För frivården har det gjorts enklare trendframskrivningar. Totalt sett beräknas frivården från 2009 till 2013 öka med cirka 1 525 klienter, vilket totalt motsvarar en ökning om 10,7 procent under perioden. När det gäller antal beräknas de största ökningarna ske inom ren skyddstillsyn och skyddstillsyn med samhällstjänst. Procentuellt sker de största ökningarna inom halvvägshus och utökad frigång.

Tabell 28. Frivårdspåföljder 2005 – 2009 samt prognos 2010 – 2013.

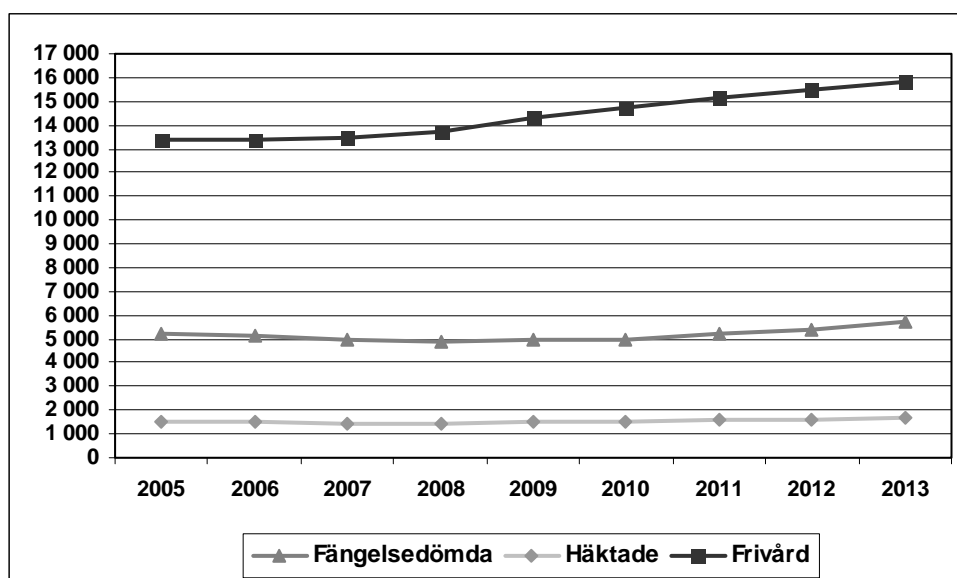
Frivårdspåföljder	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ren skyddstillsyn	4 824	4 673	4 640	4 784	5 080	5 200	5 300	5 400	5 500
Skyddstill. m. kontraktsv.	1 268	1 376	1 452	1 440	1 520	1 550	1 600	1 650	1 675
Skyddstill. m. samhällstj.	1 180	1 266	1 247	1 341	1 550	1 700	1 800	1 900	2 000
Villk. dom samhällstj.	783	700	728	850	865	900	950	1 000	1 000
Villkorligt frigivna	4 930	4 808	4 819	4 740	4 675	4 675	4 675	4 675	4 675
IÖV	314	428	424	459	400	450	475	500	525
Utökad frigång	74	95	114	124	175	200	250	300	325
Halvvägshus			3	17	35	50	75	100	125
Totalt	13 372	13 346	13 426	13 755	14 300	14 725	15 125	15 525	15 825

I tabellen nedan visas den totala utvecklingen 2005 till 2009 samt prognos för perioden 2010 till 2013. Totalt visar prognosen på ökning till slutet av perioden på 2 535 klienter, varav 1 525 är i frivården, 775 är fängelsedömda och 235 är häktade. Förutom häktade och de som har en lagakraftvunnen fängelsedom finns även ett antal övriga inskrivna i häkte. Övriga intagna har varierat mellan 60 och drygt 100 i medeltal under de senaste tio åren. Den största kategorin är gripna eller anhållna misstänkta för brott, vilka i medeltal utgjorde cirka 35 intagna år 2007. Därutöver finns också personer i häkte som omhändertagits med stöd av lagen om vård av unga samt lagen om vård av missbrukare. Dessutom finns ett antal som omhändertagits med stöd av utlänningslagen, vilka i huvudsak svarat för de stora variationerna under den senaste tioårsperioden.

Tabell 29. Sammanfattningstabell 2005 – 2009 samt prognos 2010 – 2013.

Påföljd	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Fängelsedömda	5 230	5 135	4 950	4 914	4 950	4 980	5 190	5 425	5 725
Häktade	1 499	1 544	1 458	1 452	1 485	1 495	1 560	1 630	1 720
Övriga	105	87	99	100	100	100	100	100	100
Frivård	13 372	13 346	13 426	13 755	14 300	14 725	15 125	15 525	15 825
Totalt	20 206	20 112	19 933	20 221	20 835	21 300	21 975	22 680	23 370

Figur 8. Antal klienter 2005 – 2008 samt prognos 2009 – 2013.



SKILLNAD MELLAN 2008 OCH 2009 ÅRS PROGNOSEN

I 2008 års prognos gjordes en trendframskrivning av inflödet av fängelsedömda till Kriminalvården. I årets prognos som grundar sig på en gemensam brottsindelning har det varit möjligt att tydliggöra konsekvenserna av tidigare led i rättskedjan och i med det är inflödet av fängelsedömda endast en funktion av tidigare led. I tabellen nedan jämförs prognoserna med varandra. Totalt är det 655 färre klienter i nuvarande prognos jämfört med föregående. Som framgår av tabellen sker det en ökning i frivården och en minskning av fängelsedömda, jämfört med 2008 års prognos.

Tabell 30. Skillnad mellan 2008 års och 2009 års prognosrapport år 2012.

Påföljd	Prognos 2012		Skillnad i antal
	Rapport 2008	Rapport 2009	
Fängelsedömda	6 225	5 425	-800
Häktade	1 800	1 720	-80
Övriga	100	100	0
Frivård	15 300	15 525	225
Totalt	23 425	22 680	-655

Polisen och Åklagarmyndigheten beräknar en mindre ökningstakt i årets rapport, något som påverkar Domstolsverkets in- och utflöde. Antalet fängelsedömda prognostiseras år 2012 vara på en lägre nivå jämfört med föregående års prognos, vilket beror på att antalet avgjorda brottmål beräknas vara 7 500 färre fram till år 2012 (se tabell 23). En annan skillnad är att i förra prognosen antogs att konsekvenserna av Straffnivåutredningen skulle få fullt genomslag 2011 och 2012. I denna prognos beräknas ett långsammare genomslag. Att frivården beräknas vara 225 fler än i föregående prognos är en konsekvens av att den ökande trenden av frivårdspåföljder beräknas fortsätta. Trots den lägre nivån i årets prognos innebär det en fortsatt klientökning i Kriminalvården, men i något lägre takt.

BERÄKNING AV PLATSBEHOV

Klientprognoserna får konsekvenser för Kriminalvårdens behov av lokaler i form av platser på anstalt och häkte. Behovet kan betraktas som teoretiskt eftersom det dessutom finns andra faktorer som påverkar själva lokalbehovet, till exempel tillbyggnader, renoveringar och eventuella avvecklingar av befintliga lokaler samt att ha plats för toppbeläggningar under året. Behovet av nya platser utifrån prognosresultatet redovisas nedan. Beräkningarna bygger på en antagen beläggning om 90 procent i anstalt och 95 procent i häkte. Dessutom förutsätts att det i genomsnitt finns 250 klienter med lagakraftvunnen fängelsedom i häkte som väntar på anstaltsplacering. Nedan redovisas två tabeller med ett teoretiskt platsbehov, den första med konsekvenserna av straffnivåutredningen den andra utan.

Tabell 31. Platsbehov inklusive påverkansfaktorer.

Platsbehov	2009	2010	2011	2012	2013
Anstalt	5 225	5 255	5 490	5 750	6 085
Häkte	1 930	1 940	2 010	2 085	2 180
Totalt	7 155	7 195	7 500	7 835	8 265

Tabell 32. Platsbehov exklusive påverkansfaktorer.

Platsbehov	2009	2010	2011	2012	2013
Anstalt	5 225	5 255	5 490	5 675	5 885
Häkte	1 930	1 940	2 000	2 060	2 120
Totalt	7 155	7 195	7 490	7 735	8 005

Den 1 juli 2009 fanns det 5 167 ordinarie platser i anstalt och 1 984 ordinarie platser i häkte, det vill säga totalt 7 061 platser. Fram till 2013 finns det ett ökat teoretiskt platsbehov grundat på klientprognoserna inklusive påverkansfaktorer om 1 204 platser och exklusive påverkansfaktorer om 944 platser.

OSÄKERHET OCH RISK

Det är viktigt att vara medveten om att det finns osäkerhet i ett prognosresultat som bygger på en rättskedja i fyra steg, varav Kriminalvården är det sista. Dessutom kan det faktiska utfallet bli annorlunda utifrån händelser, omständigheter eller beslut som det i dag inte finns någon möjlighet att förutse. I vissa fall kan även ett prognosresultat initiera förslag, beslut och aktiviteter för att prognosen inte ska bli verklighet.

Det är viktigt att vara medveten om att antaganden om utvecklingen av en enstaka procentsiffra kan ha en större betydelse än en enskild påverkansfaktor på prognosresultatet.

Historiskt sett har Kriminalvården påverkats av ny lagstiftning och nya regler. Politiska beslut har tidigare medverkat till att minska toppar i beläggningar genom införande av exempelvis IÖV och utökade möjligheter till utsluss. Eftersom Kriminalvården befinner sig sist i rättskedjan kan de reella effekterna av de övriga myndigheternas prognoser samt Kriminalvårdens egna antaganden bli högst påtagliga inte minst eftersom det kan påverka investeringarna i nya platser.

Det finns en risk att det i prognosarbetet omedvetet smyger sig in ambitionsökningar, dels eftersom myndigheten tror på det som planeras och att det finns en önskan om att myndighetens insatser ska ge synliga resultat. Resultatet kan vara en överskattning som fortplantar sig i rättskedjan.

En annan pågående diskussion är utredningarnas påverkan på verksamhet och beslut innan de är klara. De finns de som påstår att effekterna av exempelvis straffnivåutredningen inte kommer bli så stora eftersom det sker och redan har skett en anpassning.

Tolkningen av prognoser får inte göras alltför bokstavig. Att det står siffror innebär att det är en skenbar exakthet. Det skulle också vara möjligt att prestera ett intervall och flera alternativa beräkningar.

Kriminalvården kan med kunskap om den förra prognosen konstatera att Kriminalvården är känslig för svängningar i tidigare led.

Det pågår ett utvecklingsarbete och en läroprocess i prognosarbetet. Ett sätt att minska osäkerheten är att fortsätta göra kontinuerliga prognoser i rättskedjan samt kontinuerliga uppföljningar av utfall och antaganden. Bedömningen är att de gemensamma prognoserna i rättskedjan i och med detta prognossamarbete utvecklats till det bättre, vilket på sikt ökar prognosernas tillförlitlighet.

REFERENSER

Brottsförebyggande rådet, Brå (2008b). *Brottsutvecklingen i Sverige fram till år 2007*. Rapport 2008:23. Stockholm, Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2008c). *Kriminalstatistik 2007*. Rapport 2008:17, Sveriges officiella kriminalstatistik. Stockholm, Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2008a). *Nationella trygghetsundersökningen 2007. Om utsatthet, trygghet och förtroende*. Rapport 2008:3. Stockholm, Brottsförebyggande rådet.

Davis, B. (2008). *Modelling and Forecasting Criminal Justice Systems. A Review of International Experiences*. Australian Institute of Criminology (i manus).

Kairos Future (2001). *Brottsligheten i framtiden - Diskussion kring fyra scenarier*.

Kriminalvården (2009) *Uppföljning av prognoser och identifiering av orsaker till skillnader mellan prognos och utfall*.

SOU 2009:80 *Kriminalvården – ledning och styrning*

SOU 2009:60 *Översyn av påföljdsystemen*

SOU 2009:13 *Effektiviteten i Kriminalvårdens lokalförsörjning*

SOU 2008:85 *Straff i proportion till brottets allvar*

SOU 2008:71 *Uppföljning av Kriminalvårdens effektiviseringsarbete*

SOU 2006:8 *Ny häkteslag*

SOU 2004:54 *Framtidens kriminalvård*

BILAGA 1. KRIMINALVÅRDENS BROTT SINDELNING

Våldsbrott

3 och 4 kap. BrB

Sexualbrott

6 kap. BrB

Tillgreppsbrott

8 kap. BrB, ej 5 och 6 §§

Rån, även grovt

8 kap. BrB, 5 och 6 §§

Bedrägeri, förskingring, borgenärsbrott

9, 10, 11 kap. BrB

Brott mot allmänhet och stat

13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 kap. BrB

Trafikbrott, ej rattfylleri

SFS 1951:649, ej 4 och 4a §§

Rattfylleri, även grovt

SFS 1951:649, 4 och 4a §§

Narkotikabrott/smuggling

SFS 1968:64, 1960:418, 2000:1225

Övrigt

BILAGA 2. UNDERINDELNING AV BROTT MOT PERSON

Grov

Brottskod	Brottskodstext
0301	Försök till mord eller dråp i förening med självmord/självmordsförsök med användning av skjutvapen
0302	Försök till mord eller dråp utan förening med självmord/självmordsförsök med användning av skjutvapen
0303	Försök till mord eller dråp utan användning av skjutvapen mot kvinna
0304	Försök till mord eller dråp utan användning av skjutvapen mot man
0305	Försök till mord eller dråp i förening med självmord/självmordsförsök utan användning av skjutvapen
0306	Försök till mord eller dråp utan förening med självmord/självmordsförsök utan användning av skjutv.
0307	Försök till mord eller dråp med användning av skjutvapen mot kvinna
0308	Försök till mord eller dråp med användning av skjutvapen mot man
0309	Barnadrap
0310	Fullbordat mord eller dråp utan användning av skjutvapen mot kvinna
0311	Fullbordat mord eller dråp utan användning av skjutvapen mot man
0312	Fullbordat mord eller dråp med användning av skjutvapen mot kvinna
0313	Fullbordat mord eller dråp med användning av skjutvapen mot man
0321	Fullbordat mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång utan förening med självmord/självmordsförsök utan användning av skjutvapen
0323	Fullbordat mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång utan förening med självmord/självmordsförsök med användning av skjutvapen
0324	Fullbordat mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång i förening med självmord/självmordsförsök med användning av skjutvapen
0652	Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt utomhus mot flicka under 15 år
0653	Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot flicka under 15 år
0654	Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt utomhus mot pojke under 15 år
0655	Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot pojke under 15 år
0656	Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt utomhus mot flicka 15-17 år
0657	Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot flicka 15-17 år
0658	Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt utomhus mot pojke 15-17 år
0659	Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot pojke 15-17 år
0660	Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt utomhus mot kvinna
0661	Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot kvinna
0662	Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt utomhus mot man
0663	Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot man
0625	Fullbordad våldtäkt, utomhus mot person under 15 år
0626	Fullbordad våldtäkt, utomhus mot person 15 år eller äldre
0627	Fullbordad våldtäkt, inomhus mot person under 15 år
0628	Fullbordad våldtäkt, inomhus mot person 15 år eller äldre
0856	Rån, med skjutvapen, övrigt rån
0862	Rån, med skjutvapen, bankrån
0863	Rån, med skjutvapen, postrån
0864	Rån, med skjutvapen, butiksrån
0865	Rån, med skjutvapen, taxirån
0866	Rån, med skjutvapen, rån mot värdetransport
0867	Rån, med skjutvapen, rån mot värdebefordran
0879	Rån, med skjutvapen, rån mot privatperson (ej handikappad), utomhus
0890	Rån, med skjutvapen, rån mot privatperson (ej handikappad), inomhus
0896	Rån, med skjutvapen, rån mot handikappad utomhus

Brottskod	Brottskodstext
0897	Rån, med skjutvapen, rån mot handikappad inomhus
9812	Rån mot privatperson 18 år eller äldre, med skjutvapen, utomhus
9813	Rån mot privatperson 18 år eller äldre, med skjutvapen, inomhus
9808	Rån mot privatperson under 18 år, med skjutvapen, utomhus
9809	Rån mot privatperson under 18 år, med skjutvapen, inomhus
0411	Grov fridskränkning
0412	Grov kvinnofridskränkning
0422	Grov fridskränkning mot flicka under 18 år
0423	Grov fridskränkning mot pojke under 18 år
0424	Grov fridskränkning mot kvinna 18 år eller äldre
0425	Grov fridskränkning mot man 18 år eller äldre
9353	Grov misshandel inomhus mot kvinna 18 år eller äldre i nära relation
9354	Grov misshandel inomhus mot kvinna 18 år eller äldre, bekant men ej i nära relation
9355	Grov misshandel inomhus mot man 18 år eller äldre i nära relation
9356	Grov misshandel inomhus mot man 18 år eller äldre, bekant men ej i nära relation
9325	Grov misshandel, utomhus mot flicka 0-6 år, obekant med offret
9326	Grov misshandel, utomhus mot flicka 0-6 år, bekant med offret
9327	Grov misshandel, utomhus mot pojke 0-6 år, obekant med offret
9328	Grov misshandel, utomhus mot pojke 0-6 år, bekant med offret
9330	Grov misshandel, inomhus mot flicka 0-6 år, bekant med offret
9331	Grov misshandel, inomhus mot pojke 0-6 år, obekant med offret
9332	Grov misshandel, inomhus mot pojke 0-6 år, bekant med offret
9333	Grov misshandel, utomhus mot flicka 7-14 år, obekant med offret
9334	Grov misshandel, utomhus mot flicka 7-14 år, bekant med offret
9335	Grov misshandel, utomhus mot pojke 7-14 år, obekant med offret
9336	Grov misshandel, utomhus mot pojke 7-14 år, bekant med offret
9338	Grov misshandel, inomhus mot flicka 7-14 år, bekant med offret
9339	Grov misshandel, inomhus mot pojke 7-14 år, obekant med offret
9340	Grov misshandel, inomhus mot pojke 7-14 år, bekant med offret
9341	Grov misshandel, utomhus mot flicka 15-17 år, obekant med offret
9342	Grov misshandel, utomhus mot flicka 15-17 år, bekant med offret
9343	Grov misshandel, utomhus mot pojke 15-17 år, obekant med offret
9344	Grov misshandel, utomhus mot pojke 15-17 år, bekant med offret
9345	Grov misshandel, inomhus mot flicka 15-17 år, obekant med offret
9346	Grov misshandel, inomhus mot flicka 15-17 år, bekant med offret
9347	Grov misshandel, inomhus mot pojke 15-17 år, obekant med offret
9348	Grov misshandel, inomhus mot pojke 15-17 år, bekant med offret
0371	Misshandel grov, utomhus, mot barn 0-6 år, obekant med offret
0372	Misshandel grov, utomhus, mot barn 0-6 år, bekant med offret
0373	Misshandel grov, utomhus, mot barn 7-14 år, obekant med offret
0374	Misshandel grov, utomhus, mot barn 7-14 år, bekant med offret
0375	Misshandel grov, utomhus, mot kvinna 18 år eller äldre, obekant med offret
0376	Misshandel grov, utomhus, mot kvinna 18 år eller äldre, bekant med offret
0377	Misshandel grov, utomhus, mot man 18 år eller äldre, obekant med offret
0378	Misshandel grov, utomhus, mot man 18 år eller äldre, bekant med offret
0381	Misshandel grov, inomhus, mot barn 0-6 år, obekant med offret
0382	Misshandel grov, inomhus, mot barn 0-6 år, bekant med offret
0383	Misshandel grov, inomhus, mot barn 7-14 år, obekant med offret
0384	Misshandel grov, inomhus, mot barn 7-14 år, bekant med offret
0385	Misshandel grov, inomhus, mot kvinna 18 år eller äldre, obekant med offret
0386	Misshandel grov, inomhus, mot kvinna 18 år eller äldre, bekant med offret
0387	Misshandel grov, inomhus, mot man 18 år eller äldre, obekant med offret
0388	Misshandel grov, inomhus, mot man 18 år eller äldre, bekant med offret
9337	Grov misshandel, inomhus mot flicka 7-14 år, obekant med offret
9329	Grov misshandel, inomhus mot flicka 0-6 år, obekant med offret

Normal

Brottskod	Brottskodstext
0351	Misshandling, utomhus, mot barn 0-6 år, obekant med offret
0352	Misshandling, utomhus, mot barn 0-6 år, bekant med offret
0353	Misshandling, utomhus, mot barn 7-14 år, obekant med offret
0354	Misshandling, utomhus, mot barn 7-14 år, bekant med offret
0355	Misshandling, utomhus, mot kvinna 18 år eller äldre, obekant med offret
0356	Misshandling, utomhus, mot kvinna 18 år eller äldre, bekant med offret
0357	Misshandling, utomhus, mot man 18 år eller äldre, obekant med offret
0358	Misshandling, utomhus, mot man 18 år eller äldre, bekant med offret
0361	Misshandling, inomhus, mot barn 0-6 år, obekant med offret
0362	Misshandling, inomhus, mot barn 0-6 år, bekant med offret
0363	Misshandling, inomhus, mot barn 7-14 år, obekant med offret
0364	Misshandling, inomhus, mot barn 7-14 år, bekant med offret
0365	Misshandling, inomhus, mot kvinna 18 år eller äldre, obekant med offret
0366	Misshandling, inomhus, mot kvinna 18 år eller äldre, bekant med offret
0367	Misshandling, inomhus, mot man 18 år eller äldre, obekant med offret
0368	Misshandling, inomhus, mot man 18 år eller äldre, bekant med offret
0391	Vållande till annans död i samband med arbetsolycka
0392	Vållande till annans död, ej i samband med arbetsolycka
0393	Vållande till kroppsskada i samband med arbetsolycka
0394	Vållande till kroppsskada, ej i samband med arbetsolycka
0402	Olaga hot
0405	Olaga hot mot man 18 år eller äldre
0406	Olaga hot mot kvinna 18 år eller äldre
0409	Olaga hot mot person under 18 år
0413	Olaga hot mot grupp
0415	Dataintrång
0416	Människohandel för sexuella ändamål
0417	Människohandel annan (för andra ändamål än sexuella)
0419	Människohandel för sexuella ändamål med person 18 år eller äldre
0426	Olaga hot mot flicka under 18 år
0427	Olaga hot mot pojke under 18 år
0607	Sexuellt ofredande, exhibitionism
0609	Koppleri
0610	Förförelse av ungdom
0611	Utnyttjande av barn för sexuell posering, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering
0621	Försök till våldtäkt, utomhus mot person under 15 år
0622	Försök till våldtäkt, utomhus mot person 15 år eller äldre
0623	Försök till våldtäkt, inomhus mot person under 15 år
0624	Försök till våldtäkt, inomhus mot person 15 år eller äldre
0631	Sexuellt tvång, mot person av annat kön, under 15 år, nära relation
0632	Sexuellt tvång, mot person av annat kön, under 15 år, ej nära relation
0633	Sexuellt tvång, mot person av annat kön, 15 år eller äldre
0634	Sexuellt tvång, mot person av samma kön, under 15 år, nära relation
0635	Sexuellt tvång, mot person av samma kön, under 15 år, ej nära relation
0636	Sexuellt tvång, mot person av samma kön, 15 år eller äldre
0637	Sexuellt ofredande, mot person under 15 år
0638	Sexuellt ofredande, övriga fall
0640	Försök till våldtäkt, grov våldtäkt utomhus mot flicka under 15 år
0641	Försök till våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot flicka under 15 år
0642	Försök till våldtäkt, grov våldtäkt utomhus mot pojke under 15 år
0643	Försök till våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot pojke under 15 år
0644	Försök till våldtäkt, grov våldtäkt utomhus mot flicka 15-17 år
0645	Försök till våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot flicka 15-17 år
0647	Försök till våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot pojke 15-17 år

Brottskod	Brottskodstext
0648	Försök till våldtäkt, grov våldtäkt utomhus mot kvinna
0649	Försök till våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot kvinna
0650	Försök till våldtäkt, grov våldtäkt utomhus mot man
0651	Försök till våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot man
0664	Sexuellt utnyttjande, sexuellt övergrepp, inkl. grovt, samlag med avkomling eller syskon, mot barn 15-17 år, av person av samma kön i nära relation
0665	Sexuellt utnyttjande, sexuellt övergrepp, inkl. grovt, samlag med avkomling eller syskon, mot barn 15-17 år, av person av samma kön i övriga fall
0666	Sexuellt utnyttjande, sexuellt övergrepp, inkl. grovt, samlag med avkomling eller syskon, mot barn 15-17 år, av person av motsatt kön i nära relation
0667	Sexuellt utnyttjande, sexuellt övergrepp, inkl. grovt, samlag med avkomling eller syskon, mot barn 15-17 år, av person av motsatt kön i övriga fall
0668	Sexuellt ofredande mot barn 15-17 år
0669	Sexuellt utnyttjande av flicka under 15 år
0670	Sexuellt utnyttjande av pojke under 15 år
0671	Sexuellt utnyttjande av flicka 15-17 år
0672	Sexuellt utnyttjande av pojke 15-17 år
0673	Sexuellt övergrepp mot flicka under 15 år
0674	Sexuellt övergrepp mot pojke under 15 år
0675	Sexuellt övergrepp mot flicka 15-17 år
0711	Egenmäktighet med barn
0712	Tvegifte, olovligt ingående av äktenskap, olovligt partnerskap m.m.
0855	Rån, utan skjutvapen, övrigt rån
0868	Rån, utan skjutvapen, bankrån
0869	Rån, utan skjutvapen, postrån
0870	Rån, utan skjutvapen, butiksrån
0871	Rån, utan skjutvapen, taxirån
0872	Rån, utan skjutvapen, rån mot värdetransport
0873	Rån, utan skjutvapen, rån mot värdebefordran
0877	Rån, utan skjutvapen, rån mot privatperson, utomhus
0878	Rån, utan skjutvapen, rån mot privatperson, inomhus
0892	Rån, utan skjutvapen, rån mot handikappad utomhus
0893	Rån, utan skjutvapen, rån mot handikappad inomhus
1701	Våld mot tjänsteman, mot polisman, arbetsoförmögen under kortare tid än ett dygn
1702	Våld mot tjänsteman, mot polisman, arbetsoförmögen under ett dygn eller längre tid
1703	Våld mot tjänsteman, mot ordningsvakt
1704	Våld mot tjänsteman, övriga fall än polis eller ordningsvakt
1705	Hot eller förgripelse mot tjänsteman
4024	Lagen om förbud mot köp av sexuella tjänster
9301	Misshandel, ej grov, utomhus mot flicka 0-6 år, obekant med offret
9302	Misshandel, ej grov, utomhus mot flicka 0-6 år, bekant med offret
9303	Misshandel, ej grov, utomhus mot pojke 0-6 år, obekant med offret
9304	Misshandel, ej grov, utomhus mot pojke 0-6 år, bekant med offret
9305	Misshandel, ej grov, inomhus mot flicka 0-6 år, obekant med offret
9306	Misshandel, ej grov, inomhus mot flicka 0-6 år, bekant med offret
9307	Misshandel, ej grov, inomhus mot pojke 0-6 år, obekant med offret
9308	Misshandel, ej grov, inomhus mot pojke 0-6 år, bekant med offret
9309	Misshandel, ej grov, utomhus mot flicka 7-14 år, obekant med offret
9310	Misshandel, ej grov, utomhus mot flicka 7-14 år, bekant med offret
9311	Misshandel, ej grov, utomhus mot pojke 7-14 år, obekant med offret
9312	Misshandel, ej grov, utomhus mot pojke 7-14 år, bekant med offret
9313	Misshandel, ej grov, inomhus mot flicka 7-14 år, obekant med offret
9314	Misshandel, ej grov, inomhus mot flicka 7-14 år, bekant med offret
9315	Misshandel, ej grov, inomhus mot pojke 7-14 år, obekant med offret

Brottskod	Brottskodstext
9316	Misshandel, ej grov, inomhus mot pojke 7-14 år, bekant med offret
9317	Misshandel, ej grov, utomhus mot flicka 15-17 år, obekant med offret
9318	Misshandel, ej grov, utomhus mot flicka 15-17 år, bekant med offret
9319	Misshandel, ej grov, utomhus mot pojke 15-17 år, obekant med offret
9320	Misshandel, ej grov, utomhus mot pojke 15-17 år, bekant med offret
9321	Misshandel, ej grov, inomhus mot flicka 15-17 år, obekant med offret
9322	Misshandel, ej grov, inomhus mot flicka 15-17 år, bekant med offret
9323	Misshandel, ej grov, inomhus mot pojke 15-17 år, obekant med offret
9324	Misshandel, ej grov, inomhus mot pojke 15-17 år, bekant med offret
9349	Misshandel, ej grov, inomhus mot kvinna 18 år eller äldre i nära relation
9350	Misshandel, ej grov, inomhus mot kvinna 18 år eller äldre, bekant men ej i nära relation
9351	Misshandel, ej grov, inomhus mot man 18 år eller äldre i nära relation
9352	Misshandel, ej grov, inomhus mot man 18 år eller äldre, bekant men ej i nära relation
9806	Rån mot privatperson under 18 år, utan skjutvapen, utomhus
9807	Rån mot privatperson under 18 år, utan skjutvapen, inomhus
9810	Rån mot privatperson 18 år eller äldre, utan skjutvapen, utomhus
9811	Rån mot privatperson 18 år eller äldre, utan skjutvapen, inomhus
0681	Kontakt med flicka under 15 år i sexuellt syfte
0676	Sexuellt övergrepp mot pojke 15-17 år
0420	Annan människohandel med barn under 18 år
0421	Annan människohandel med person 18 år eller äldre
0682	Kontakt med pojke under 15 år i sexuellt syfte
0418	Människohandel för sexuella ändamål med barn under 18 år
0677	Samlag med avkomling eller syskon, med flicka under 15 år

Ringa

Brottskod	Brottskodstext
0395	Framkallande av fara för annan, fara som framkallats för arbetstagare
0396	Framkallande av fara för annan, ej för arbetstagare
0401	Hemfridsbrott, olaga intrång
0404	Övriga brott mot kap 4
0407	Ofredande mot man 18 år eller äldre
0408	Ofredande mot kvinna 18 år eller äldre
0410	Ofredande mot person under 18 år
0414	Ofredande mot grupp
0428	Ofredande mot flicka under 18 år
0429	Ofredande mot pojke under 18 år
0501	Ärekränkingsbrott